I/S Lertranskøb
Amtsvejen 23
6400 Sønderborg
CVR-nr. 10033098

Miljø og Ressourcer
Kontaktperson: Karoline Thode Kristensen
E-mail: kak@rsyd.dk
Direkte tlf.: 29201551
Dato: 22. Juni 2026
Sagsnr.: 24/43657
ID-nr. (RIT): 580-115

TILLADELSE TIL ERHVERVSMÆSSIG RÅ-STOFINDVINDING

af rødbrændende ler gældende til den 22. juni 2036 på matr.nr. 301 Tråsbøl, Felsted i Aabenraa kommune.

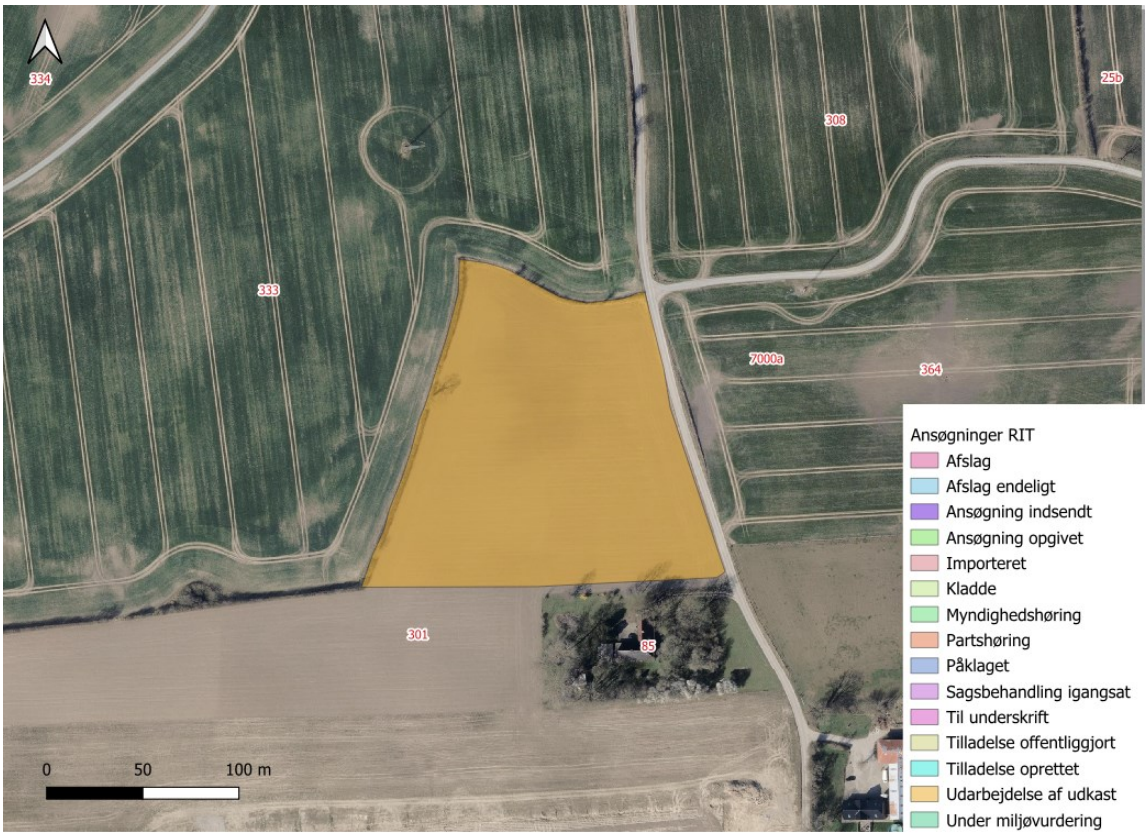

INDHOLDSFORTEGNELSE

1 Afgørelse ... 3

1.1 Tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding ... 4
1.2 Før tilladelsen tages i brug ... 5
1.3 Ejerforhold ... 5

2 Sagens baggrund ... 5

2.1 Ansøgningens indhold ... 5
2.2 Beskrivelse ... 6

3 Vilkår ... 7

3.1 Omfang af retten til at indvinde ... 7
3.2 Drift ... 8
3.3 Adgangsforhold og afstande ... 11
3.4 Forebyggelse af forurening, håndtering af affald, vandindvinding mv. ... 13
3.5 Efterbehandling m.m. ... 13

4 Generelle bestemmelser ... 14

4.1 Tilsyn ... 14
4.2 Tinglysning af efterbehandlingsvilkår ... 15
4.3 Arkæologi ... 15
4.4 Råstofafgift ... 15
4.5 Underretning ved konkurs, overdragelse af rettigheder mv. ... 15
4.6 Indberetning af indvunden mængde ... 16
4.7 Indberetning til GEUS ... 16
4.8 Tilførsel af jord ... 16
4.9 Miljølovgivning i øvrigt ... 16
4.10 Forsyningsledninger ... 16

5 Sikkerhedsstillelse ... 16

6 Ansøgningsprocessen ... 17

6.1 Myndighedshøring ... 17
6.2 Miljøvurderingsloven ... 18
6.3 Partshøring ... 19

7 Regionens vurdering af sagen ... 21

7.1 Lovgrundlag ... 21
7.2 Gennemgang af hensyn og vurderinger ... 21

8 Klagevejledning og underretning ... 31

8.1 Klagevejledning 31
8.2 Underretning om afgørelsen 32

9 Bilag 33

Bilag 1 Oversigtskort 34
Bilag 2 Grave- og efterbehandlingsplan 35
Bilag 3 Museets udtalelse 37
Bilag 4 Screeningsafgørelse inkl. VVM-skema 38

1 AFGØRELSE

Forud for meddelelse af denne tilladelse har regionen vurderet, hvilke vilkår, der skal fastsættes, samt foretaget en hensynsafvejning i henhold til råstoflovens § 3.

Der redegøres i afsnit 7 nærmere for afvejningen af hensyn samt vurderingen af hvilke vilkår, indvindingen kræver.

Afgørelsen er truffet på baggrund af:

- råstofloven
- miljøvurderingsloven
- Region Syddanmarks Råstofplan 2020
- habitatbekendtgørelsen (bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter)
- habitatdirektivet (direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter)
- indsatsbekendtgørelsen (bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter) og
- vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 5/1984, ”Ekstern støj fra virksomheder”.

Øvrigt lovstof, som der henvises til i teksten:

- affalds- og råstofafgiftsloven
- affaldsbekendtgørelsen
- naturbeskyttelsesloven
- jordforureningsloven
- olietankbekendtgørelsen og
- forvaltningsloven

1.1 Tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding

Region Syddanmark meddeler hermed tilladelse til indvinding af op til 20.000 m^3 rødbrændende ler årligt på 2,2 ha af matr.nr. 301 Tråsbøl, Felsted i Aabenraa kommune. Se oversigtskort herunder:

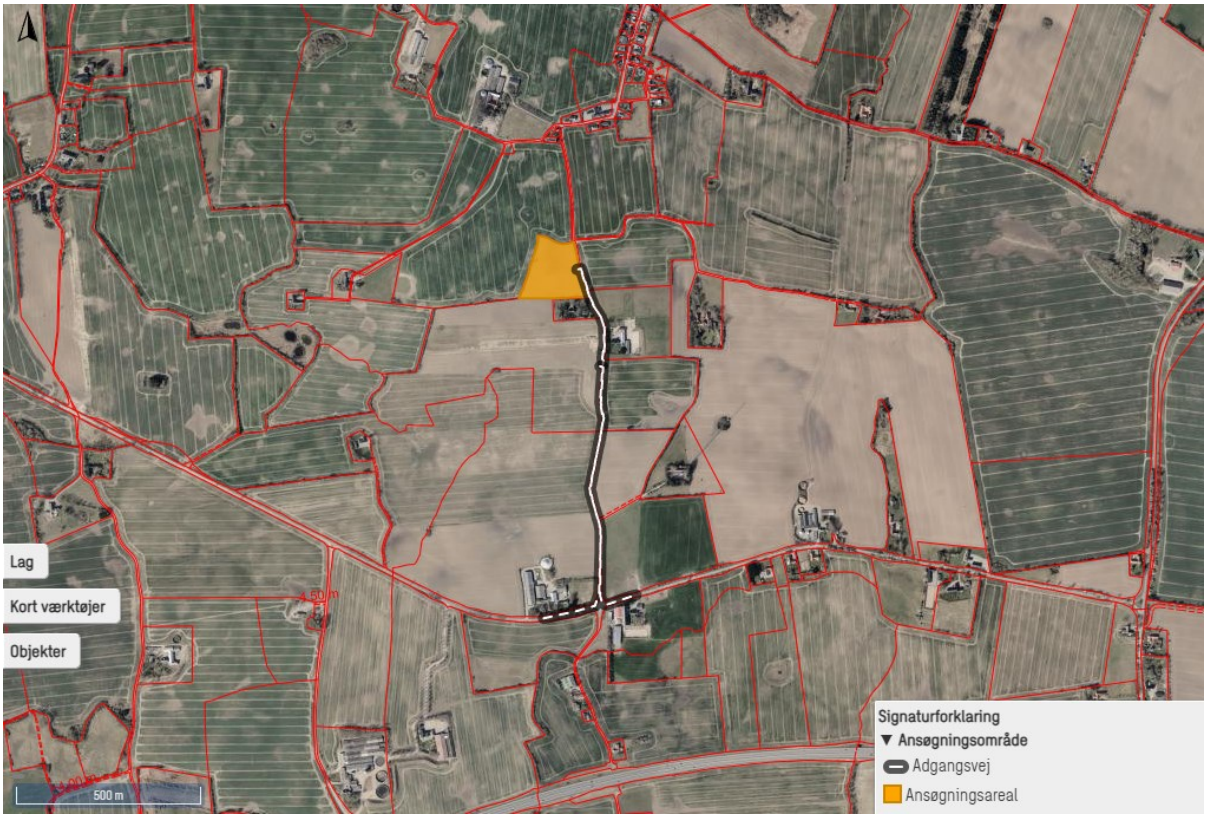

Oversigtskort over området og adgangsvejen.

Tilladelsen meddeles i medfør af råstoflovens § 7, stk. 1. Tilladelsen er betinget af vilkårene, som er stillet i medfør af råstoflovens § 10 og tilhørende forudsætninger.

Vilkårene er også bindende for ejere og indehavere af andre rettigheder over ejendommen uden hensyn til, hvornår retten er stiftet og uanset om der er sket tinglysning.

Såfremt hele ressourcen ikke er indvundet ved tilladelsens udløb, kan der ansøges om en ny tilladelse eller der kan ansøges om tilladelse til udvidelse eller ændring af indvindingsområdet.

Råstoftilladelsen kan tilbagekaldes af regionen i tilfælde af grov eller gentagen overtrædelse af vilkårene, jf. råstoflovens § 11.

Tilladelsen bortfalder jf. § 10, stk. 7, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter meddelelsen eller ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år.

1.2 Før tilladelsen tages i brug

Regionen skal give accept til at indvindingen påbegyndes herunder arbejdet med at afrømme overjord. Følgende forudsætninger skal være opfyldt:

- Klagefristen skal være udløbet. Evt. klager over tilladelsen har som udgangspunkt opsættende virkning. Derfor skal klagefristen være udløbet før regionen kan give accept til indvinding.
- Sikkerhedsstillelse. Der skal være stillet en økonomisk sikkerhed for efterbehandlingen af indvindingsarealet, se nærmere under kapitel 5.
- Afsættelse af indvindingsarealet jf. vilkår.
- Opslag efter ledningsejere på LER
- Dispensationer og tilladelser uden for samordningspligten:
  Vejadgang skal være etableret.

Øvrige tilladelser og/eller dispensationer i forbindelse med råstofindvindingen, som ikke er nævnt i denne tilladelse, skal indhentes separat.

1.3 Ejerforhold

Ifølge tingbogen står Ole Møller Pedersen som ejer af matr.nr. 301 Tråsbøl, Felsted i Aabenraa Kommune. Ejer har givet samtykke ved underskrift på ansøgningen.

2 SAGENS BAGGRUND

2.1 Ansøgningens indhold

- I/S Lertranskøb har ansøgt om tilladelse til en årlig indvinding på 20.000 m^3 rødbrændende ler på 2,2 ha af matr.nr. 301 Tråsbøl, Felsted i Aabenraa kommune ejet af Ole Møller Pedersen.
- Der forventes at indvinde til 1 meter under terræn.
- Indvindingen forventes påbegyndt i 2026.
- Der ønskes følgende driftstider 7:00 til 17:00 mandag – fredag. Der søges ikke om drift på lørdage.
- Råstofferne påtænkes anvendt på de nærliggende teglværker til mursten.
- Til indvindingen ønskes anvendt følgende maskiner: 1 stk. gravemaskine og 1 stk. dozer (dozeren anvendes kun til muldafrømning og efterbehandling af arealet).
- Ansøger har oplyst, at der ikke genereres affald i forbindelse med råstofindvindingen på det ansøgte projektareal. Der etableres ikke mandskabsfaciliteter på projektarealet.
- Der ønskes adgang til råstofgraven via Hovbjergvej.

2.2 Beskrivelse

Der er ansøgt om tilladelse til råstofindvinding af rødbrændende ler på 2,2 ha af matr.nr. 301 Tråsbøl, Felsted i Aabenraa kommune. Projektarealet ligger uden for udlagte graveområder i råstofplan 2020, men inden for interesseområder for ler. Der ansøges om en årlig indvinding af rødbrændende ler på 20.000 m^3. Der søges ikke om at indvinde under grundvandsspejlet, og der vil blive indvundet ca. 1 meter under terræn.

Adgangsvejen vil være via Hovbjergvej og der efterbehandles efter endt indvinding til landbrug.

Ifølge graveplanen, starter indvindingen på den sydlige del af matriklen, som forventes at være færdiggravet efter en enkelt sæson, mens fase 2 forventes at være færdig sæsonen efter. Faserne bliver måske delt op i to mindre baner pr. sæson.
Der bliver etableret en støjvold mod den nærmeste nabo på matr.nr. 85 Tråsbøl, Felsted med en højde på 5 meter.
Indvindingen vil foregå med en enkelt gravemaskine i ca. 40-45 dage om året. Muldafrømning og efterbehandling sker med en dozer. Maskinerne lejes ind, og der vil ikke være brændstoftanke inden for projektarealet. Leret bliver indvundet på projektarealet og vil derefter blive transporteret med lastbiler til de nærmeste teglværker. Der kan forekomme op til 84 lastbilskørsler dagligt frem og tilbage, dvs. maksimalt 42 lastbiler dagligt.

3 VILKÅR

I dette afsnit fremgår vilkårene, der er tilknyttet tilladelsen. Vilkårene er som udgangspunkt stillet med hjemmel i råstofloven. Det fremgår, hvis de er stillet efter anden lovgivning.

3.1 Omfang af retten til at indvinde

1. Tilladelsen er gældende 10 år frem, hvorefter tilladelsen udløber. Såfremt indvindingen ikke er færdig, kan der søges om en ny tilladelse.

2. Der må årligt indvindes 20.000 m^3 rødbrændende ler.

3. Projektet skal holdes inden for det indtegnede område (herefter kaldet projektområdet), som fremgår af bilag 1.

4. Indvindingen skal ske inden for det indtegnede område (herefter kaldet indvindingsarealet), som fremgår af bilag 1. Der skal ske en løbende efterbehandling af afgravede områder i samme takt som indvindingen skrider frem.

5. Grænsen for det område, der må graves i (indvindingsarealet), skal sættes af i marken efter nærmere aftale med regionen. Pælene til afmærkning mv. må ikke fjernes, og skal sikres, så de ikke bliver beskadigede. Det kan f.eks. ske med betonringe.

6. Der skal stilles en sikkerhedsstillelse, jf. kapitel 5, førend indvindingen må påbegyndes.

7. Råstofindvindingen skal tilrettelægges og udføres i overensstemmelse med graveplanen, jf. bilag 2. Eventuelle ændringer i graveplanen skal godkendes skriftligt af regionen.

8. Til råstofindvinding, herunder efterfølgende behandling af materialerne, må kun anvendes de i ansøgningen angivne maskiner: 1 stk. gravemaskine og 1 stk. dozer. Afvigelser herfra kan kun ske efter forudgående skriftlig accept fra regionen.

9. Regionen skal til enhver tid holdes underrettet om, hvem (dvs. hvilken virksomhed) der forestår indvindingen.

10. Driftsmedarbejdere skal være bekendt med vilkårene i denne tilladelse samt den til en hver tid gældende grave- og efterbehandlingsplan.

3.2 Drift

11. Virksomheden skal før indvindingen af rødler påbegyndes hvert år, og for hver periode meddele opstart af indvindingen til Region Syddanmark, senest 2 uger inden indvindingen starter.

12. Virksomheden skal før muldafrømningen påbegyndes, hvert år og før hver periode meddele opstart til de nærmeste naboer med beboelse op til skel af matr.nr. 85 Tråsbøl, Felsted, senest 2 uger før rødlerindvindingen starter, medmindre andet er aftalt med naboerne. Kommunikationen kan være en seddel i postkassen, besked via mail eller telefon eller aftales direkte med naboerne.

13. For at beskytte naboer mod støj er der fastsat driftstider, som er i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledning *Ekstern støj fra virksomheder* (vejledning nr. 5/1984).

    Råstofgravens driftstider er:
    a. Råstofindvinding, løbende efterbehandling samt udlevering og læsning: mandag til fredag fra kl. 07:00 til 17:00 – dog ikke på helligdage og juleaftensdag.
    b. I helt enkeltstående tilfælde kan det være nødvendigt at fravige de generelle åbningstider. Dette må kun ske med forudgående skriftlig accept fra regionen.
        i. Fraviges de generelle åbningstider skal grænseværdier for støj fortsat overholdes jf. nedenstående støjskema.

14. Efter etableringsfasen må det ækvivalente støjniveau (det vil sige støjens middelværdi over et længere tidsrum: Om dagen 8 timer, om aftenen 1 time og om natten ½ time) fra indvindingsområdet i driftssituationen ikke overstige følgende værdier målt/beregnet ved nabobebyggelser:

Dage	Tidsrum	Støjniveau
Mandag – fredag **Lørdag**	07.00 – 18.00 07.00 – 14.00	55 dB (A)
Mandag – fredag **Lørdag** **Søn- og helligdage**	18.00 – 22.00 14.00-22.00 07.00 – 22.00	45 dB (A)
Mandag – fredag **Lørdag** **Søn- og helligdage**	22.00 – 07.00 22.00 – 07.00 22.00 – 07.00	40 dB (A)

Grænseværdien er gældende i det mest støjbelastede punkt ved udendørs opholdsarealer højst 15 meter fra beboelse <u>i det åbne land</u>. Grænseværdien (fx 45/40/35 dB(A)) er gældende overalt <u>i områder til støjfølsom arealanvendelse.</u>

Hvis regionen finder det påkrævet, skal virksomheden ved målinger eller beregninger dokumentere at ovenstående støjgrænser overholdes. Udgifterne hertil afholdes af virksomheden. Nævnte målinger/ beregninger skal udføres og rapporteres i henhold til gældende støjvejledninger, og skal udføres af et laboratorium eller person, som aktuelt er godkendt til dette af Miljøstyrelsen jf. følgende

liste: Hvis regionen finder det påkrævet, skal virksomheden ved målinger eller beregninger dokumentere at ovenstående støjgrænser overholdes. Udgifterne hertil afholdes af virksomheden. Nævnte målinger/ beregninger skal udføres og rapporteres i henhold til gældende støjvejledninger, og skal udføres af et laboratorium eller person, som aktuelt er godkendt til dette af Miljøstyrelsen, jf. følgende liste: Godkendte laboratorier og enkeltpersoner

Viser målingerne/beregningerne, at virksomheden overskrider grænseværdierne, skal virksomheden lade foretage afhjælpende foranstaltninger og dokumentere, at grænseværdierne overholdes ved en efterfølgende kontrolmåling/-beregning udført af et laboratorium eller person, som aktuelt er godkendt til dette af Miljøstyrelsen.

15. Virksomhedens drift må ikke give anledning til gener i form af tydeligt hørbare toner eller impulser, lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer, som efter regionens vurdering er væsentlige ved omgivende beboelser og øvrige typer opholdsrum. Regionen vil tage udgangspunkt i gældende vejledninger og retningslinjer ved vurderingen af, om der er tale om væsentlige gener.

Ved tilladelsens ikrafttrædelse gælder således følgende krav vedr. lavfrekvent støj og infralyd samt vibrationer (vægtet accelerationsniveau):

Anvendelse	**Tidspunkt**	**Lavfrekvent støj (A-vægtet niveau: 10 – 160 Hz) $L_{pA,LF}$**	**Infralyd (G-vægtet lydniveau) L_{pG}**
Beboelsesrum, herunder i børneinstitutioner og lign.	18.00 – 07.00	20 dB	85 dB
	07.00 – 18.00	25 dB	85 dB
Kontorer, undervisningslokaler og andre støjfølsomme rum	Alle tidspunkter	30 dB	85 dB
Øvrige rum i virksomheder	Alle tidspunkter	35 dB	90 dB
Anvendelse			**KB-Vægtet accelerationsniveau L_{aw}**
Boligområder (inkl. byzone) (hele døgnet) Boliger i blandet bolig-/erhvervsområde (centerområder - byzone eller landzone) samt jf. støjvejledningen boliger i det åbne land fra 18.00 – 07.00 Børneinstitutioner og lignende			75 dB
Boliger i blandet bolig-/erhvervsområde (centerområder – byzone eller landzone) samt. Jf. støjvejledningen og boliger i det åbne land (07.00 – 18.00) Kontorer, undervisningslokaler og lignende			80 dB
Erhvervsbebyggelse			85 dB

16. Hvis regionen finder det nødvendigt, skal indvinder for egen regning lade udføre målinger og beregninger samt dokumentere, at de vejledende grænseværdier for lavfrekvent støj, infralyd og/eller vibrationer er overholdte. Målinger og beregninger skal udføres af et laboratorium eller person,

som aktuelt er godkendt til dette af Miljøstyrelsen, jf. følgende liste: Godkendte laboratorier og enkeltpersoner.

17. Såfremt der er væsentlige gener eller de vejledende støjgrænser ikke overholdes, skal der træffes foranstaltninger til at nedsætte støjgener (f.eks. ved at forsyne båndtransportørens returløb med gummibeklædning, indkapsle maskindele eller montere gummisold, afskærme støjkilder med støjskærme eller ved at placere volde mod de nærliggende beboelser), således at væsentlige gener undgås og vejledende støjgrænseværdier overholdes.

18. Etableringen af støjvolde mv. skal ske i en med regionen nærmere aftalt periode. Naboerne skal informeres om denne etablering mindst 14 dage forinden opstart.

19. Der skal etableres støjvolde mod ejendommen på matr.nr. 85 Tråsbøl, Felsted for at mindske støjgener fra råstofgraven jf. principskitsen herunder:

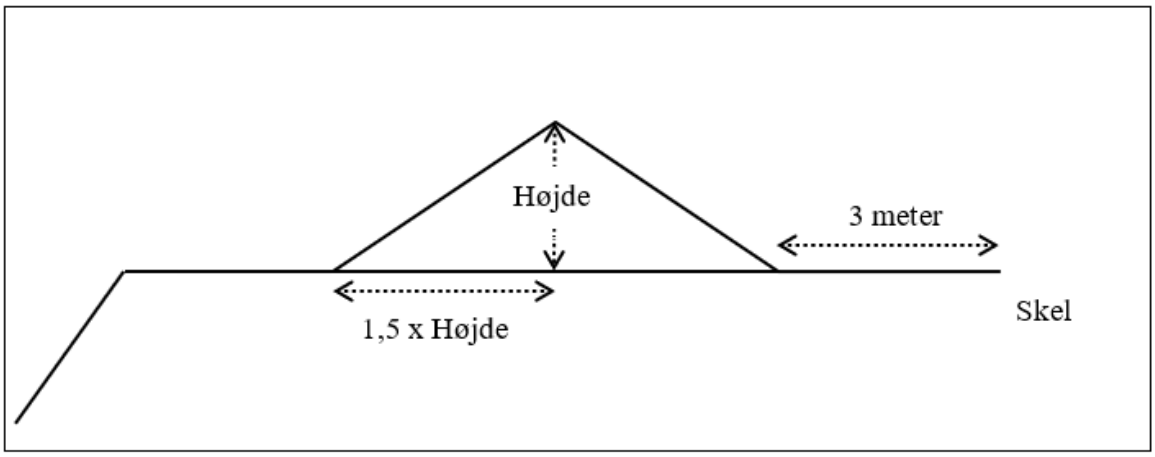

Principskitse for etablering af en støjvold med hældning 1:1,5. Skitsen viser, 3 meter til skel. Støjvoldens højde på 3-5 meter og bredden er 4,5-7,5 meter. Ved de dimensioner får volden et anlæg på 1:1,5.

20. For støjvoldene gælder:

    a. Støjvoldens fod må ikke placeres nærmere end 3 meter fra vejskel, naboskel eller levende hegn.
    b. Støjvoldens hældning må ikke udgøre en risiko for nedskridning.
    c. Støjvolden(e) skal have en højde på ca. 5 meter.
    d. Støjvolden(e) skal blive liggende i hele indvindingsperioden medmindre der foreligger skriftlig accept fra regionen.

21. Driften må ikke give anledning til væsentlige støvgener uden for virksomheden. Der skal træffes de fornødne foranstaltninger til hindring af støvdannelse fra interne transportveje, materialebunker

og produktionsanlæg mv. (f.eks. i form af vanding af lagerbunker, gravefronter og vanding samt renholdelse af interne veje).

22. Råstoffer og jorddepoter skal placeres til mindst mulig gene for nærliggende beboelsesejendomme.

3.3 Adgangsforhold og afstande

Vilkår efter vejloven

Der ligger foreligger på tidspunktet for meddelelsen af denne tilladelse ikke en overkørselstilladelse.

Det påhviler ansøger at opnå en overkørselstilladelse for at kunne transportere råstoffer ud af råstofgraven.

Vilkår efter råstofloven

23. Adgangsvejen skal, inden for indvindingsperioden, uden for åbningstiden være aflåst/afspærret med bom eller kæde. Dette skal ske for at sikre, at uvedkommende ikke har adgang til råstofgraven, da dette erfaringsmæssigt udgør en risiko for, at der deponeres affald eller for dieseltyveri, hvilket udgør en forureningsrisiko.

24. Adgang til råstofgraven skal være via Hovbjergvej, og det er ikke tilladt at anvende andre adgangsveje.

25. Adgangsvejens hældning skal være således, at der ikke ledes vand og materialer fra adgangsvejen ud på offentlig vej.

26. Adgangsvejen skal renholdes, for at undgå, at der trækkes materialer ud på offentlig vej.

Graveafstande og begrænsninger

27. Der må ikke graves nærmere end 3 meter fra offentligt eller privatfælles vejskel. Der må efter de 3 meter ikke graves stejlere end et skråningsanlæg på anlæg 1:2, jf. følgende figur:

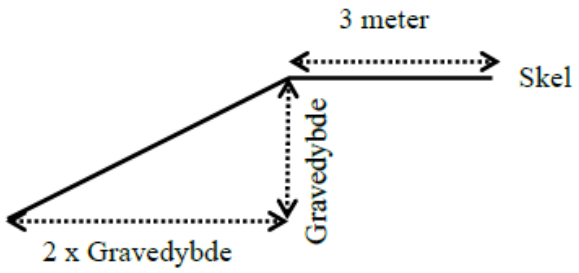

28. Der må ikke graves nærmere end 3 meter fra privat vej, naboskel og hegn medmindre andet er aftalt med lodsejer og godkendt skriftligt af regionen. Der må efter de 3 meter ikke graves stejlere end et skråningsanlæg på 1:1,5.

29. Der må ikke graves nærmere end minimum 25 meter fra grundmurede bygninger. Der må efter de 25 meter ikke graves under et skråningsanlæg på 1:1,5.

30. Tilladt gravedybde er til forekomstens bund af rødbrændende ler dog maksimalt 1,5 meter under forudsætning af at skråningsanlæg overholdes.

31. Gravningen må ikke give risiko for nedskridning.

32. Støjvolde, jorddepoter, oplag eller lignende må ikke anlægges højere end 5 m over omkringliggende terræn. Eventuel forøgelse af denne højde kan kun ske efter forudgående godkendelse hos regionen.

33. For evt. jorddepoter og oplag gælder, udover ovenstående vilkår også:
    a. Jorddepotets fod må ikke placeres nærmere end 3 meter fra vejskel, naboskel eller levende hegn.
    b. Jorddepotets hældning må ikke udgøre en risiko for skred.

Vilkår efter diverse ledningslove/forskrifter m.v.

Enhver, der erhvervsmæssigt udfører gravearbejder, skal indhente oplysninger fra Ledningsejerregistret om, hvilke ledningsejere der ejer ledninger i graveområdet. De nødvendige ledningsoplysninger skal være indhentet, inden gravearbejdet påbegyndes, og gravearbejdet skal tilrettelægges og udføres under hensyntagen til de indhentede oplysninger. I henhold til § 7 stk. 4 i LER-loven "Lov om Ledningsejerregistret" kan råstoftilladelsen derfor ikke udnyttes uden, at indvinder har foretaget et forudgående opslag i ledningsejerregistret for hele arealet.

3.4 Forebyggelse af forurening, håndtering af affald, vandindvinding mv.

34. Muld- og evt. overjordsdepoter skal placeres inden for det ansøgte projektareal og således, at der ikke kan ske sammenblanding med andre materialer.

35. Den, der udnytter tilladelsen, skal drage omsorg for, at grundvandet ikke forurenes af oliespild fra maskiner og eventuelle brændstoftanke, og for at gravearbejdet ikke forårsager ødelæggelse eller beskadigelse af vandforsyningen i området.

Tankning og spild

36. Køretøjer og andre maskiner skal holdes i god stand, så der ikke forekommer oliedryp.

37. Tankning og vask af samt olieskift mv. på *selvkørende maskiner* skal foregå uden for det åbne indvindingsareal og skal foregå så spild undgås ligesom service og reparation skal foregå uden for indvindingsarealet.

38. Mindre olie- og kemikaliespild skal opsamles straks. Større, akut forurening skal anmeldes til kommunen (ring 112).

Opbevaring og oplag

39. Der må ikke opbevares affald eller andet, der kan forurene grundvand, jord og undergrund, i grusgraven.

40. Der må ikke være oplag af flydende stoffer, hjælpemidler eller andre råvarer, som kan forurene grundvand, jord og undergrund indenfor projektområdet. Der må derfor heller ikke opbevares brændstof indenfor projektområdet.

3.5 Efterbehandling m.m.

Efterbehandlingsplanen er udarbejdet i overensstemmelse med råstofplan 2020, som jf. retningslinje 7.4.2, giver mulighed for at give tilladelse til indvinding af rødbrændende ler til en dybde af maks. 2 meter i det åbne land uden for graveområderne i Jylland, hvis det ikke er i strid med andre væsentlige hensyn.

Vilkår efter råstofloven

41. Efter endt gravning skal der efterbehandles til landbrug efter den godkendte efterbehandlingsplan, jf. bilag 2. Alle ændringer i efterbehandlingsplanen skal godkendes skriftligt af regionen.

42. Efterbehandlingen skal udføres jf. planen i bilag 2.

43. Der må ikke efterbehandles tættere på skel end 3 meter og tættere end 25 meter fra grundmurede bygninger.

44. Efterbehandlingsarbejdet skal påbegyndes og gennemføres så tidligt, som det under hensyn til råstofgravens drift er praktisk muligt.

45. Forinden større efterbehandlingsarbejder påbegyndes, skal regionen underrettes herom, således at evt. tvivlsspørgsmål omkring efterbehandlingens udførelse kan afklares.

46. Projektarealet skal umiddelbart efter gravearbejdets afslutning ryddes for alle i tilknytning til råstofindvindingen opførte bygninger eller andet oplag, da det kan virke skæmmende.

47. Såfremt tilladelsen inddrages i medfør af råstoflovens § 11, stk. 1 indtræder efterbehandlingsforpligtigelsen omgående.

48. Efterbehandlingen skal være afsluttet inden tilladelsen udløber.

49. I tilfælde af gravning på tilgrænsende ejendomme kan regionen på et hvilket som helst tidspunkt under som efter gravningens afslutning forlange gennemgravning og efterbehandling af skelområdet.

50. Der skal stilles en økonomisk sikkerhed for gennemførelsen af efterbehandlingen; se nærmere i afsnit 5. Regionen kan kræve sikkerhedsstillelsen forhøjet, hvis det findes nødvendigt på grund af ændringer i efterbehandlingsplanen og/eller andre forhold. Sikkerheden skal gælde til efterbehandlingen er udført og godkendt af regionen.

4 GENERELLE BESTEMMELSER

Følgende gælder i øvrigt efter råstofloven og efter andre love og bestemmelser:

4.1 Tilsyn

Regionen er tilsynsmyndighed og fører tilsyn med at vilkår meddelt i medfør af råstofloven overholdes jf. råstoflovens § 31, stk. 1. Regionen kan meddele påbud om, at et ulovligt forhold skal lovliggøres inden for

en nærmere fastsat frist, jf. råstoflovens § 33, stk. 3. Regionen kan, såfremt et påbud ikke efterkommes inden for den fastsatte frist, lade de påbudte foranstaltninger udføre for den ansvarliges regning.

4.2 Tinglysning af efterbehandlingsvilkår

Når afgørelsen er endelig og klagefristen er udløbet, tinglyser regionen vilkårene for efterbehandling på ejendommen.

Vilkårene er bindende for ejere og indehavere af andre rettigheder over ejendommen uden hensyn til, hvornår retten er stiftet og uanset om der sker tinglysning. Tinglysningen sker i medfør af råstoflovens § 10, stk. 6 med regionen som påtaleberettiget.

Ejer skal efter loven betale for tinglysningen. Når tinglysningen er sket, sender regionen en regning for udlagt tinglysningsgebyr.

Når efterbehandlingen af indvindingsområdet er godkendt af regionen, vil de tinglyste vilkår med undtagelse af vilkår 49 blive aflyst og sikkerhedsstillelsen blive frigivet.

4.3 Arkæologi

Findes der under indvindingen grave, gravpladser, bopladser, ruiner eller andre jordfaste fortidsminder, skal fundet straks anmeldes til Museum Sønderjylland. Danefæ og danekræ tilhører staten. Danefæ skal afleveres til Museum Sønderjylland og danekræ til et af statens naturhistoriske museer. Indvindingen skal standses i det omfang den berører fortidsmindet.

4.4 Råstofafgift

Råstofindvinderen er forpligtet til at betale råstofafgift. Råstofindvinderen skal lade sig registrere for råstofafgift hos told- og skatteforvaltningen. Registreringen sker gennem Erhvervsstyrelsen, www.virk.dk

Råstofindvinderen skal med udgangen af hvert kvartal senest den 15. i efterfølgende måned, angive og betale råstofafgiften til told- og skatteforvaltningen. Læs mere i affalds- og råstofafgiftsloven.

4.5 Underretning ved konkurs, overdragelse af rettigheder mv.

I tilfælde af indvindingsvirksomhedens konkurs, betalingsstandsning m.v., er såvel ejendommens ejer, som den, der driver indvindingsvirksomheden, forpligtet til straks at underrette regionen.

Ønsker man at overdrage indvindingstilladelsen til en anden, skal dette i god tid forinden anmeldes til regionen, vedlagt en af den nye indvinder underskrevet erklæring, der fastslår, at man er bekendt med alle tilladelser, vilkår, aftaler mv. og er indforstået med at man overtager alle forpligtigelser.

Der skal stilles sikkerhed fra den nye indvinder, og regionen kan kræve en ny grave-/efterbehandlingsplan udarbejdet og indsendt til godkendelse.

4.6 Indberetning af indvunden mængde

Der skal hvert år gives oplysninger til regionen om arten og mængden af de råstoffer, der indvindes i råstofgraven, samt om anvendelsen heraf. Indberetningen skal ske via den digitale løsning, som regionen udsender årlig information om til alle indvindere. Regionen videresender indberetningen til Danmarks Statistik.

4.7 Indberetning til GEUS

Resultater af evt. udførte råstofboringer, prøveboringer i jorden samt geofysiske undersøgelser mv. skal indberettes til GEUS inden tre måneder efter udførelsen. Indberetningen skal ske på særlige skemaer, jf. råstoflovens § 28, stk. 1.

4.8 Tilførsel af jord

Tilførsel af såvel forurenet som uforurenet jord til råstofgrave og tidligere råstofgrave er forbudt jf. jordforureningslovens § 52. Der kan søges dispensation.

4.9 Miljølovgivning i øvrigt

Gældende miljøregler vedr. tanke, beholdere og tankanlæg (med olieprodukter, benzin og lignende) er også gældende i råstofgrave. Gældende miljøregler vedrørende miljøfremmede stoffer samt bortskaffelse af haveaffald/afbrænding gælder ligeledes i råstofgrave.

Gældende miljøregler vedr. opbevaring, deponering og bortskaffelse af affald gælder også i råstofgraven. Bortskaffelse af affald skal derfor ske i henhold til gældende affaldsregulativer for Aabenraa Kommune og affaldsbekendtgørelsens kap. 9.

4.10 Forsyningsledninger

Før gravning påbegyndes, har indvinder pligt til at indhente oplysninger om ledningsføringer på arealet i Ledningsejerregisteret (LER).

5 SIKKERHEDSSTILLELSE

I/S Lertranskøb skal stille en sikkerhed til sikring af efterbehandlingsarbejderne på matr.nr. 301 Tråsbøl, Felsted i Aabenraa Kommune på kr. 330.000 kr. indeks 122,29 2025K4.

Beløbets størrelse er fastlagt ud fra et estimat på en efterbehandlingspris på landbrugsjord 150.000 kr. pr (åben) hektar.

Der skal fremsendes en sikkerhedsstillelse til regionen, inden tilladelsen kan tages i brug.

Sikkerhedsstillelsens størrelse er betinget af, at det aktuelle gravefelt ikke overstiger 2,2 ha og kan reguleres, når regionen skønner dette nødvendigt af hensyn til ændringer i prisniveau, graveplan, efterbehandling eller lignende.

Sikkerhedsstillelsen skal årligt indeksreguleres pr. 1. april efter Danmarks Statistiks reguleringsindeks for jordarbejder. Sikkerhedsstillelsen reguleres efter foregående års indeks for 4. kvartal.

Sikkerhedsstillelsen skal være gældende indtil efterbehandlingsarbejdet er afsluttet og godkendt af regionen, idet sikkerhedsstillelsen først da vil kunne frigives.

Sikkerheden stilles i form af anfordringsgaranti uden udløbsdato fra indvinders pengeinstitut.

6 ANSØGNINGSPROCESSEN

Afsnit 6.1 beskriver forløbet omkring myndighedshøringen og de indkomne høringssvar samt regionens bemærkninger til disse. Under afsnit 6.3 beskrives forløbet omkring partshøringen, de indkomne høringssvar og regionens bemærkninger til disse.

6.1 Myndighedshøring

Ansøgningsmaterialet har i perioden fra d. 9. oktober til d. 6. november 2025 været sendt i myndighedshøring jf. råstoflovens § 8 med henblik på samordning med andre myndigheder for at klarlægge, om en råstoftilladelse på arealet kræver øvrige tilladelser, dispensationer og lignende. Materialet har været sendt til følgende myndigheder:

- Aabenraa Kommune
- Museum Sønderjylland
- Vejdirektoratet
- Haderslev Stift
- Gas: Evida og Energinet
- Energinet El

Der indkom følgende høringssvar:

Hvem	Bemærkninger	Regionens bemærkninger
Aabenraa Kommune	Kommunen henleder opmærksomheden på, at stødes der på dræn under arbejdet, må disse	Oplysningen er videresendt til ansøger.

Hvem	Bemærkninger	Regionens bemærkninger
	ikke nedlægges eller ændres uden forudgående tilladelse, da de er omfattet af Vandløbsloven. Evt. etablering af jordvold må ske så langt som muligt fra vejarealet og må ikke være til gene for oversigtsforholdene og trafikken. Jordvolden må ikke lukke de eksisterende adgange til private lodsejere og tilsynsførende. Der skal være fri passage/kørsel til deres ærinde. Jordvolden placeres min. 3 m fra vejskel. Jordvold skal fjernes igen senest når retablering af gravearealet er færdig. Der er en 60 kv luftledning over adgangsvejen.	Der indsættes vilkår i tilladelsen om afstande til skel.
Haderslev Stift	Stiftsøvrigheden har vurderet, projektet ikke berører Felsted Kirkes landskabelige eller kirkelige interesser, hvorfor Stiftsøvrigheden på det foreliggende grundlag ingen bemærkninger har til ansøgningen.	
Vejdirektoratet	Vejdirektoratet har ingen bemærkninger til den ansøgte råstofindvinding. Det område, der ansøges til, ligger trafikalt set ikke i nærheden af eksisterende eller planlagte statsveje.	

6.2 Miljøvurderingsloven

Screeningsafgørelsen

Projektet er opført på miljøvurderingslovens bilag 2, hvilket betyder, at regionen har foretaget en screening af projektet efter kapitel 8 i miljøvurderingsloven.

Regionen har på baggrund af den gennemførte screening vurderet, at projektet ikke antages at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet, jf. lovens § 16. Der er derfor ikke krav om en miljøvurdering, og der skal derfor ikke udarbejdes en miljøkonsekvensrapport i forbindelse med ansøgningen om tilladelse til erhvervsmæssig indvinding af råstoffer på det ansøgte areal.

Regionens screeningsafgørelse inkl. vurdering fremgår af bilag 4.

Screeningsafgørelsen har været i høring ved berørte parter i perioden fra d. 15. december 2025 til d. 26. januar 2026. Der er indkommet høringssvar, som er indarbejdet i screeningsafgørelsen.

Afgørelsen om, at der ikke er pligt til at udarbejde en miljøkonsekvensrapport (tidl. VVM-redegørelse), er meddelt den 6. februar 2026 i henhold til miljøvurderingslovens § 21. Klagefristen udløb den 6. marts 2026.

Råstofindvindingstilladelsen med de stillede vilkår sikrer, at der ikke er nogen væsentlig miljøpåvirkning forbundet med indvindingen.

6.3 Partshøring

Regionen har foretaget en partshøring i medfør af forvaltningslovens § 19. I forbindelse med partshøringen har regionens udkast til tilladelse samtidigt været i høring hos Aabenraa Kommune om fastsættelse af vilkår om efterbehandling i medfør af råstoflovens § 10a.

Der er følgende myndigheder og parter i denne sag:

Navn	Grund til partsstatus	Berørt ejendoms adresse	Kontaktadresse
Aabenraa kommune	Berørt myndighed		lha@aabenraa.dk industri@aabenraa.dk
Ole Møller Pedersen	Ejer, matr.nr. 301 Tråsbøl, Felsted	Tornhøjvej 33, 6200 Aabenraa	
I/S Lertranskøb	Ansøger		pc.lertrans@outlook.dk
Museum Sønderjylland	Berørt myndighed		planer@msj.dk
Haderslev Stift	Berørt myndighed		kmhad@km.dk
Gas: Evida Energinet	Berørt myndighed		ledningsinfo@evida.dk ledningsinfo@energinet.dk
Vejdirektoratet	Berørt myndighed		hoeringer@vd.dk
Energinet El	Berørt myndighed		3.parter@energinet.dk
Tråsbøl vandværk			Traasbølvand1@gmail.com
Bovrup vandværk			bovrupvand@gmail.com
Lodsejere, beboere over 18 år og virksomheder af matr.nr.: - 5, 9, 12, 14, 30, 33, 36, 85, 162, 163, 230, 250, 301, 306, 333, 364, 308, 334 Tråsbøl, Felsted	Berørte naboer		Digital post

Høringen er sendt til myndigheder og parter. Høringen forløb i perioden fra d. 23. april 2026 til d. 21. maj 2026 og der indkom følgende høringssvar:

Ejendommens adresse	Bemærkninger	Regionens bemærkninger
Museum Sønderjylland	Museet har noteret, at vores arkæologiske vurdering er med i udkastet på s. 26 samt vedlagt som bilag 3 i sin helhed.	
Aabenraa kommune	Beskyttet sø beliggende ca. 75 meter mod vest. Må ikke påvirkes. Det levende hegn mod nord og vest for projektområdet er mulige ledelinjer og forurageringsområde for flagermus. Dette skal undersøges og kunne udelukkes på forhånd, hvis hegnet ønskes fjernet. Vejadgangen skal flyttes længere mod nord for råstofområdet. Etablering af en ny vejadgang mod Hovbjergvej kræver tilladelse. Vejmyndigheden afventer en ansøgning om etablering af den nye vejadgang. Adgangsvejen vil ske via Hovbjergvej og videre til Tornhøjvej. Ved etablering af den nye vejadgang skal den eksisterende adgang lukkes, og vejarealet skal retableres. Eventuel etablering af jordvold skal ske på egen grund og i passende afstand fra vejarealet/skel og må ikke være til gene for oversigtsforholdene. Jordvolden må ikke lukke de eksisterende adgange for private lodsejere, og tilsynsførende til bl.a. moniteringsboringer skal have fri passage og adgang i forbindelse med deres arbejde. Ved kraftig regn strømmer vandet fra matr. 85 mod nord ind i området. Det skal sikres at aktiviteterne ikke forhindre vandets naturlige afstrømning da det kan føre til øget risiko for oversvømmelse ved naboen. Der må ikke laves anlæg der kan forhindre vandets afstrømning fra	Regionen har i screeningsafgørelsen redegjort for, at den beskyttede sø ikke vil blive påvirket af råstofindvindingen. Projektet inkluderer ikke rydning af det levende hegn, og projektet vil derfor ikke påvirke mulige ledelinjer og fourageringsområder for flagermus. Regionen har videregivet oplysningerne til ansøger, og ansøger vil søge om en ny overkørselstilladelse med den markerede adgangsvej, når tilladelsen er meddelt, jf. oversigtskort i bilag 1. Efter udløbet af den gældende tilladelse, bliver det tilstødende areal godkendt af regionen, når efterbehandlingen er fuldført. Regionen har sat vilkår i tilladelsen vedr. placering af jordvoldene, så de etableres i passende afstand fra skel og som ikke er til gene i forbindelse med oversigtsforholdene. Der er søgt om at etablere en jordvold mod den nærmeste nabo for at undgå støjgener. Der vil udelukkende indvindes i tørre perioder om sommeren, og indvindingen vil kun kortvarigt forgå tæt på den nærmeste nabo under den første fase af indvindingen. Mulden vil derefter løbende blive udjævnet. Regionen vurderer derfor, at projektet ikke vil udgøre

Ejendommens adresse	Bemærkninger	Regionens bemærkninger
	tilstødende ejendomme jf. vandløbslovens §6.	en risiko for oversvømmelse af naboejendommen. Regionen fremhæver, at § 6 i vandløbsloven skal overholdes i forbindelse med projektet.
Aabenraa Kommune vedr. efterbehandling (§ 10a)	Ingen bemærkninger til efterbehandlingsplanen.	

7 REGIONENS VURDERING AF SAGEN

7.1 Lovgrundlag

En råstoftilladelse skal, jf. råstoflovens § 10, stk. 1, indeholde vilkår om virksomhedens drift og om efterbehandling af arealet med henblik på at begrænse miljømæssige gener og forebygge forurening af grundvandet og jorden.

Tilladelsen kan, jf. råstoflovens § 10, stk. 2, indeholde vilkår om at råstofferne skal oparbejdes bedst muligt i forhold til deres kvalitet eller skal anvendes til bestemte formål. Jf. råstoflovens § 10, stk. 3 kan regionsrådet fastsætte yderligere vilkår for at varetage de hensyn, der er nævnt i lovens § 3.

7.2 Gennemgang af hensyn og vurderinger

Projekttilpasninger

I/S Lertranskøb søgte i første omgang om råstofindvinding d. 2. januar 2025 på matriklerne 301 og 12 og Tråsbøl, Felsted og 328 Tumbøl, Felsted i Aabenraa kommune. Ansøgningen var derefter i myndighedshøring, men derefter ønskede ansøger at ændre projektarealet fra 22,2 ha til de nu ansøgte 2,2 ha, da ansøger vurderede, at de kunne nå at grave arealerne, der var inkluderet i deres allerede gældende tilladelse, færdige. Ansøgningen på de 2,2 ha på matr.nr. 301 Tråsbøl, Felsted i Aabenraa kommune blev derefter modtaget d. 26. september 2025.

Habitatbekendtgørelsen

Før der meddeles tilladelse efter råstofloven, skal der ifølge habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 1 foretages en vurdering af, om det ansøgte i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. I så fald skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser

vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

Der kan endvidere ikke meddeles tilladelse efter råstofloven, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyre- og plantearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV, jf. habitatbekendtgørelsens § 10.

Vurdering efter § 6 i habitatbekendtgørelsen (Natura 2000-områder):

Det nærmeste Natura 2000-område ligger 2,3 km sydøst for det ansøgte projektareal. Dette område er registreret som N94, der hedder Rinkenæs Skov, Dyrehaven og Rode Skov og udgøres af Habitatområde H83 og fuglebeskyttelsesområder F68. Området har følgende udpegningsgrundlag fra N94 basisanalysen 2022-27:

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 83		
Naturtyper:	Lagune* (1150)	Kransnålalge-sø (3140)
	Næringsrig sø (3150)	Nedbrudt højmose (7120)
	Hængesæk (7140)	Kildevæld* (7220)
	Rigkær (7230)	Bøg på mor med kristtorn (9120)
	Bøg på muld (9130)	Ege-blandskov (9160)
	Skovbevokset tørvemose* (91D0)	Elle- og askeskov* (91E0)
Arter:	Sumpvindelsnegl (1016)	Stor vandsalamander (1166)

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlaget er gennemgået i 2018-22. Lagune (1150), Avneknippemose (7120), Bøg på mor med kristtorn (9120) og Skovbevokset tørvemose (91D0) er ikke tilstede i habitatområde 94. De nævnte naturtyper gennemgås derfor ikke yderligere.

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 68		
Fugle:	Rørhøg (Y)	Hvepsevåge (Y)
	Isfugl (Y)	Rødrygget tornskade (Y)

Fugle, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl. Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Figur 1: Udpegningsgrundlaget for Habitatområde nr. 83 og Fuglebeskyttelsesområde nr. 68 (N94 basisanalysen 2022-2027).

Miljøpåvirkninger som følge af lerindvinding er forholdsvist lokale. Støj, støv og emissioner af kvælstofoxider kan påvirke de nære omgivelser til projektarealet og vil derfor ikke påvirke de nærmeste Natura 2000- områder. Dette skyldes både afstanden til områderne samt projektets karakter, hvor der kun vil benyttes en enkelt maskine til indvinding ad gangen, og materialet forarbejdes ikke på projektarealet. Desuden foregår indvindingen kun i maksimalt 45 dage om året og udelukkende over grundvandsspejlet.

Arterne og naturtyperne på udpegningsgrundlaget er ikke observeret i nærheden af projektarealet.

Udpegningsgrundlaget for det nærmeste fuglebeskyttelsesområde (F68) inkluderer arterne Hvepsevåge, Rørhøg, Isfugl og Rødrygget tornskade.
Projektarealet vurderes ikke at være et muligt yngle- og rasteområde for arterne. Rørhøgen foretrækker vådområder med rørskov, mens isfuglen foretrækker samme slags områder med krat eller skov som opland. Hvepsevågens foretrukne yngle- og rasteområde er i gamle løvskove.
Rødrygget tornskade foretrækker åbne områder med enkeltstående vegetation. Den sidstnævnte fugleart kan derfor godt findes i projektområdets nærhed, men da projektet ikke inkluderer fældning af træer og

støjpåvirkningen kun er meget lokal inden for en kort tidsperiode, vurderes det, at projektet ikke vil påvirke fuglearten.

I det nærmeste habitatområde (H83) inkluderer udpegningsgrundlaget Sumpvindelsnegl og Stor Vandsalamander. Projektarealet er benyttet som landbrugsareal og anses ikke som egnet yngle- eller rasteområde for disse arter, da de primært foretrækker fugtige områder i nærheden af skov.

Grundet udpegningsgrundlagets karakter, råstofindvindingens karakter og afstanden til Natura 2000-området vurderes råstofindvindingen ikke at kunne påvirke Natura 2000-området.
Regionen vurderer, at projektet ikke i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke Natura 2000-området væsentligt, og at der derfor ikke skal udarbejdes en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkning på Natura 2000-området.

Vurdering efter § 10 i habitatbekendtgørelsen (bilag IV-arter):

Der er ingen observationer af bilag IV-arter inden for det ansøgte projektareal.

For at undersøge forekomsten af bilag IV-arter, som vi forventer at se i projektarealets nærhed, er der foretaget opslag på Naturbasen.dk, Arter.dk og Danmarks Miljøportal samt "Opdatering af: Håndbog om dyrearter på Habitatdirektivets bilag IV".

På baggrund af arternes kendte udbredelse, forventer vi, at følgende bilag IV arter sandsynligvis kan forekomme i projektarealets nærhed:

- Stor Vandsalamander
- Sydflagermus
- Odder
- Troldflagermus

Både Sydflagermus, Odder og Troldflagermus er dog observeret længere end 3 km fra det ansøgte projekt.

Stor Vandsalamander
Stor Vandsalamander er observeret omkring 800 meter fra det ansøgte projektareal.
Denne art befinder sig som oftest ved vandhuller, hvor de yngler. Levesteder og rasteområder på land er typisk tæt på vandhullet men med gode skjulesteder. De foretrukne rasteområder på land er især i skovområder eller levende hegn. De fleste individer opsøger levesteder inden for få hundrede meter af et vandhul, og kun få individer vandrer op mod 1 km.
Det bedst egnede levested i nærheden af projektarealet er den §3-beskyttede sø 80 meter vest for arealet. Dette vandhul er dog forholdsvist langt fra et skovområde eller lignende, der ville egne sig som rasteområde. Da lerindvindingen kun vil foregå 1 meter under terræn, over grundvandsspejlet, og da der skal efterbehandles til jordbrugsmæssig drift efterfølgende, vil der ikke opstå eller blive efterladt et område, der ville egne sig som levested for arten. Det er derfor forventeligt, at arten vil være stedfast i forhold til dens nuværende levested. Regionen vurder derfor, at projektet ikke vil forventes at påvirke Stor vandsalamander.

Odder
Odderen er observeret 3,2 km fra det ansøgte projektareal. Artens foretrukne levested er uforstyrrede vandløb og søer med omkringliggende vegetation, der benyttes som yngle- og rasteområder. Det vurderes, at projektet ikke vil påvirke odderens yngle- og rasteområder, da der ikke er egnede levesteder i umiddelbar nærhed af projektarealet.

Sydflagermus
Denne art er observeret ca. 3,2 km fra det ansøgte projektareal.
De opholder sig oftest i bygninger, som parcelhuse, om sommeren, og går i vinterdvale i huse på frostfri steder. De jager oftest langs trærækker.
Da projektet ikke inkluderer nedrivning af bygninger eller træer og har en kort driftstid hvert år i sommerperioden, vurderer regionen, at projektet ikke vil påvirke yngle-og rasteområder for arten.

Troldflagermus
Denne art er observeret ca. 3,2 km fra det ansøgte projektareal.
De lever typisk i nærheden af træer og skovlysninger. Yngle- og rasteområder er træer og gamle spættehuller, men er også fundet i huse.
Da projektet ikke inkluderer nedrivning af træer, vurderer regionen, at projektet ikke vil påvirke yngle- og rasteområder for arten.

Samlet vurdering af forholdet til bekendtgørelsen:

Det er regionens vurdering, at projektet ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke arter eller habitatområder væsentligt. Det ansøgte vil ikke ødelægge eller beskadige leve- eller voksesteder for de arter, der indgår i et udpegningsgrundlag. Det ansøgte vil endvidere efter regionens vurdering ikke medføre beskadigelse/ødelæggelse af yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV og ikke ødelægge plantearter, som er optaget i bilaget.

Regionens vurdering af projektet i forhold til råstofplanen

Det ansøgte indvindingsområde ligger uden for de udlagte graveområder i Råstofplan 2020. Det er vurderet at der kan gives tilladelse til råstofindvindingen, da det vurderes, at det ansøgte er i overensstemmelse med retningslinje 7.4.2 i Råstofplan 2020 og ikke tilsidesætter andre væsentlige interesser.

Det ansøgte projekt vurderes derfor at være i overensstemmelse med råstofplanens retningslinjer og forudsætninger for området.

Regionens vurdering i forhold til kommune- og lokalplan

Det ansøgte område er ikke omfattet af en lokalplan. Det nærmeste område med en tilknyttet lokalplan ligger 1,9 km væk og er udlagt som erhvervsområde.

Projektarealet er vedtaget som særligt værdifuldt landbrugsområde i kommuneplan 2015-2026 tillæg 59, og efter endt indvinding, efterbehandles arealet til landbrugsområde.

Regionen vurderer derfor, at området ikke er belagt med kommunale planrestriktioner, der hindrer råstofgravning.

Regionens vurdering af projektet i forhold til grundvandsforhold

Hele det ansøgte projektareal ligger inden for Områder med Særlige Drikkevandsinteresser (OSD) og nitratfølsomme indvindingsområder (NFI). Den nordlige spids af arealet er et opland til N-følsom habitatnatur (Lister Dyb, Vidå-Kruså-delen). Ansøgningsarealet ligger ligeledes inden for indvindingsopland til Tråsbøl vandværk og Bovrup vandværk, men ikke inden for boringsnære beskyttelsesområder (BNBO).

Regionen vurderer, at det ansøgte projekt ikke vil udgøre en væsentlig risiko for indvindingsoplandet og grundvandet. Bovrup vandværk indvinder fra boringerne DGU nr. 161.172, 161.173 og 161.183, som er beliggende ca. 3,8 km nordøst for projektarealet i Bovrup by. Boringerne er filtersat i et dybereliggende grundvandsmagasin (Bastrup Sand) i intervallet mellem 63 og 64 meter under
terræn. Vandspejlet i disse boringerne er registreret til mellem 13,87 og 16,93 under terræn.
Tråsbøl vandværk indvinder fra boringerne DGU nr. 169.598 og 169.942, som er beliggende ca. 600 meter nordøst for projektarealet i Tråsbøl by. Boringerne er filtersat i et dybereliggende grundvandsmagasin i intervallet mellem 93 og 94 meter under terræn. Vandspejlet er registreret til mellem 20,59 og 22,59 meter under terræn.
Der er derfor ingen risiko for at støde på grundvand i forbindelse med gravningen. Det vurderes af regionen, at det rødbrændende lerlag, som indvindes, udgør en meget lille del af de samlede grundvandsbeskyttende lag. Der vil derfor ikke ske en væsentlig ændring af den geologiske beskyttelse af grundvandet mod nitrat og pesticider.

Indvinding af rødbrændende ler udgør ikke en væsentlig risiko for grundvand og overfladevand, da der ikke indvindes under grundvandsspejlet (Kote: 50,5 – 54) og kun 1 meter under terræn (Terrænkoter: 52 – 55,5). En risiko kan være i form af spild og lækager fra maskinerne eller spild af hydraulikolie. Dog er al maskinel under drift bemandet, hvorfor lækage og spild vil opdages hurtigt. Derfor vurderer regionen, at der er meget lille risiko for spild eller lækager.

Desuden har regionen stillet vilkår for opbevaring af brændstof, tankning, affaldshåndtering samt håndtering af evt. oliespild, og vurderer dermed at risikoen for forurening af grundvandet er minimal. Der gælder et generelt forbud om, at der ikke må tilføres jord til aktive eller ikke-aktive råstofgrave, jf. § 52 i jordforureningsloven.

Regionen vurderer, at indvindingen af råstoffer, når de stillede vilkår overholdes, ikke vil påvirke grundvandet negativt hverken kvantitativt eller kvalitativt.

Regionens vurdering i forhold til naturbeskyttelse og landskab

§ 3-områder:

Det ansøgte areal indeholder ikke beskyttede naturområder.

Ca. 80 m vest for det ansøgte projektareal ligger en §3 beskyttet sø.
Alle aktiviteter relateret til projektets råstofindvinding foregår inden for det ansøgte projektareal ud over transporten ind og ud af graven.
Der vil desuden ikke blive gravet under grundvandsspejlet, og eventuelle vådområder, der påvirkes af niveauet af det terrænnære grundvandsspejl, vil derfor ikke blive påvirket af råstofindvindingen.

Der bliver ikke etableret nye dræn i forbindelse med projektet og der tages højde for, at eksisterende dræn til og fra vådområderne ikke bliver beskadiget. Der ledes derfor samme mængde vand væk fra området, som der oprindeligt gjorde, og sårbare vådområder bliver derfor ikke påvirket at råstofindvindingen.

Regionen vurderer på den baggrund, at der ikke er behov for at træffe særlige foranstaltninger i forhold til naturbeskyttelse.

Regionens vurdering af de miljømæssige forhold

Støj:

Ved fastsættelse af vilkår for støj i råstofgrave, er der praksis for at henføre beboelser i landområder tæt ved råstofgrave til områdetype 3 - *Blandet bolig- og erhvervsbebyggelse, centerområder* i Miljøstyrelsens støjvejledning. De fastsatte støjvilkår fremgår af afsnittet om driftsvilkår.

Driften af råstofgraven vil udelukkende foregå i dagtimerne fra kl. 07:00 til kl. 17:00. Der vil kun være én gravemaskine eller bulldozer til stede ad gangen sammen med én lastbil i en periode af maksimalt 40-45 dage om året.
Det forventes desuden, at området vil være færdigindvundet efter 2 sæsoner pga. størrelsen på arealet.
Indvindingen vil skal i baner i 2 faser, hvor driften kun kortvarigt vil være tæt på den nærmeste nabo.
Der vil i tilfælde af støjgener for naboen på matr.nr. 85 Tråsbøl, Felsted etableres en støjvold på 3-5 meter for at mindske disse.
Det vurderes, at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser kan overholdes med de fastsatte vilkår om aktiviteter og støjdæmpning bortset fra i kortere perioder igennem anlægsfasen, hvorfor der særskilt er stillet vilkår om dette. Det vurderes, at der ikke er behov for at begrænse tidsrum eller sætte højere grænseværdier.
Vurderingen er baseret på de indsendte kildestyrker på den ansøgte gravemaskine og dozer samt på baggrund af driftstiden, hvor råstofindvindingen vil foregå.

Dozeren, der skal benyttes til muldafrømning og efterbehandling, er en Komatsu SAA6D114E-3. Kildestyrkerne på maskinen for henholdsvis LwA external og LpA operator ear ligger på 108 dB(A) og 80 dB(A). Gravemaskinen er en Volvo EC250E med en LpA på 70 dB(A) og LwA på 104 dB(A).
Derudover vurderer regionen, at støjpåvirkningen ikke vil være væsentlig anderledes end den støjpåvirkning, der normalt vil opstå som følge af landbrugsaktiviteter.

Regionen vurderer samlet, at der er truffet tilstrækkelige vilkår til at sikre, at de vejledende støjgrænser kan overholdes.

Støv:

Regionen har fastsat vilkår til nedbringelse af evt. støvgener. Regionen vurderer, at de stillede vilkår vedrørende støv er tilstrækkelige til at sikre, at råstofindvindingen ikke medfører støvgener hos naboer omkring det ansøgte graveområde. Samtidigt kan virksomhedens drift opretholdes inden for projektarealet uden væsentligt bebyrdende tiltag.

Trafikbelastning:

Adgangen til råstofgraven vil ske fra Hovbjergvej. Det er Aabenraa Kommune, der som vejmyndighed vurderer de trafikale forhold.

I miljøscreeningen vurderes det, at den ændrede trafikbelastning ikke vil give væsentlige gener for nærmeste omboende, da transportvejen ligger på den strækning i området med færrest beboelser. Regionen vurderer derfor, at der er taget størst mulig hensyn til lokalområdet.

Øvrige forhold:

Af stabilitetshensyn sættes normalt et vilkår på 25 meter til grundmurede bygninger. I det konkrete ansøgte projekt er der ikke indsendt dokumentation sammen med ansøgningen, der tilsiger at denne afstand skal ændres, hvorfor afstanden bibeholdes pga. et forsigtighedshensyn.

Kulturarv og andre beskyttelser

Der er ikke registreret fortidsminder, kulturarvsarealer, diger, beskyttede arealer og beskyttelseslinjer indenfor det ansøgte graveområde. Det nærmeste registrerede fortidsminde er 1,4 km nord for det ansøgte projektareal.

Museum Sønderjylland har vurderet, at der er høj risiko for at støde på væsentlige, jordfaste fortidsminder ved anlægsarbejde inden for de dele af planområdet, som ikke er destruerede.
Museet anbefaler derfor en frivillig forundersøgelse forud for anlægsarbejde inden for planområdet. Forundersøgelsen vil kunne afsløre, om der findes væsentlige, jordfaste fortidsminder på planområdet, og om de har en sådan karakter, at de skal udgraves, inden de ødelægges ved anlægsarbejdet. Da planområdet overstiger 5000 m^2 skal udgifterne til forundersøgelse jf. Museumslovens §26.2 afholdes af bygherre. Jf. bilag 3 for museets udtalelse.

Regionen vurderer, at indvindingen ikke vil påvirke forhold af arkæologisk art.

Regionens vurdering af projektet i forhold til vandplanlægning

Regionsrådet skal ved administration af lov om vandplanlægning forebygge forringelse af tilstanden for overfladevandområder og grundvandsforekomster og sikre, at opfyldelse af miljømålene ikke forhindres.

I henhold til bekendtgørelse nr. 797 af 13/06/2023 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter § 8 skal der, før der meddeles tilladelse efter råstoflovens § 7, foretages en vurdering af, om det ansøgte kan medføre påvirkning af tilstanden og mulighed for målopfyldelse i berørte målsatte søer, vandløb, kystvande og grundvandsforekomster.

Ifølge vandområdeplan 2021-2027 findes der en terrænnær grundvandsforekomst under projektarealet (DK401_dkmj_1084_ks) med god kvantitativ og kemisk tilstand, som de er målsat til. Der er desuden to dybe grundvandsforekomster (DK111_dkmj_816_ps og DK401_dkmj_965_ks) med god kvantitativ og kemisk tilstand, som de også er målsat til.
Der er ingen målsatte vandløb, søer eller kystvande inden for det ansøgte projektareal eller i umiddelbar nærhed af arealet.
Projektet vurderes ikke at kunne påvirke hverken den kvalitative eller kvantitative tilstand af vandområderne, da der ikke graves dybere end ca. 1 meter og da der er sat vilkår til beskyttelse af miljøet. Derudover kan nedbør fortsat nedsive uhindret, og der bortledes ikke vand. Derved vil der heller ikke kunne ske påvirkning af overfladevand i projektarealets nærhed.

Regionens vurdering af grave- og efterbehandlingsplanen

Formålet med graveplanen og efterbehandlingsplanen er, at naboer og andre i området berøres mindst muligt, og at det åbne gravefelts påvirkning af fx den landskabelige oplevelse under indvindingen begrænses mest muligt. Derudover er det formålet at få en optimal og hensigtsmæssig udnyttelse af ressourcen, samt at der tages de nødvendige landskabelige samt natur- og miljømæssige hensyn.

Via graveplanen og efterbehandlingsplanen vil regionen sikre, at det åbne gravefelt begrænses mest muligt såvel arealmæssigt som tidsmæssigt. Derudover vil regionen med sine almindelige tilsyn med indvindingen være opmærksom på, om graveplanen følges, eller om der er behov for justeringer.

Grave- og efterbehandlingsplanerne er vedlagt som bilag. Af planerne fremgår det at indvindingen vil foregå i to faser, der forventes at foregår over to sæsoner, hvorefter arealet vil være færdigindvundet. I anlægsfasen bliver mulden rømmet af og lagt langs indvindingsbanerne, og disse vil tilbageføres og jævnes ved efterbehandlingen. Der bliver etableret en støjvold langs skellet til den nærmeste nabo af hensyn til eventuelle støjgener. Der vil maksimalt være 2,2 ha åbnet ad gangen, hvilket svarer til hele det ansøgte projektareal.

Planerne har jf. råstoflovens § 10a været i høring hos Aabenraa kommune, som har bemærket, at jordvoldene skal placeres så adgangsveje og udsyn holdes fri, mindst 3 meter fra skel. Jordvoldene må desuden ikke lukke de eksisterende adgange til private lodsejere og tilsynsførende. Jordvolden skal fjernes igen, senest når efterbehandlingen af gravearealet er færdigt.

Regionen har foretaget en hensynsafvejning efter råstofloven og stillet de relevante vilkår, der sikrer, at efterbehandlingen varetager de interesser, der skal tages i henhold til råstoflovens § 3. Vilkårene er stillet jf. lovens § 10 og er i overensstemmelse med råstofplanenes retningslinjer.

I den ansøgte efterbehandlingsplan oplyses det, at det forventes at områderne grubes og drænes efter endt råstofindvinding, så arealet efterfølgende kan bruges til landbrugsmæssig drift. Der er stillet vilkår om at etablering af dræn kun må foretages, hvis der er tale om reetablering af dræn, der eksisterede før indvinding. Herved opnås det, at den efterfølgende miljøpåvirkning fra landbrugsområdet ikke adskiller sig fra den miljøpåvirkning, der eksisterede før afgravningen af rødler. Der er ikke søgt om etablering af nye dræn, hvorfor der stilles vilkår om at anlæggelse af nye dræn, ikke må foretages.
Hvis der ønskes at etablere nye dræn, skal der søges om dette hos Aabenraa kommune.

Vilkår 49 om gennemgravning af skel:

Dette vilkår er stillet for at sikre, at hele forekomsten udnyttes, og at der ikke ved eventuel gravning på naboarealer efterlades en vold mellem ejendommene, idet dette vil være en markant, landskabelig forandring. Vilkåret tinglyses på ejendommene.

Erhvervsmæssige hensyn

Der er meddelt tilladelse, selvom projektarealet er beliggende uden for udpegede graveområder i råstofplanen 2020. Dette er muligt jf. råstofplanens retningslinje 7.4.2, hvor udnyttelse af ressourcer af rødbrændende ler kan tillades, hvis det ikke er i strid med andre væsentlige hensyn.

Det er ansøgt om at grave i ca. 1 meters dybde under terræn og ansøger har oplyst, at muldlaget er ca. 25 cm tykt. Derudover er forekomsten af rødbrændende ler på mellem 0,8 meter og 1 meter under terræn, dvs. maksimalt 1 meter tykt. Der vil derfor blive gravet lidt over 1 meter under terræn og der vil derefter efterbehandles i ca. 1 meters dybde, når mulden er tilbagelagt. Der er derfor stillet vilkår om en gravedybde på maksimalt 1,5 meter, så ansøger kan udnytte hele ressourcen.

Hensyn til hensigtsmæssig byudvikling

Der er ingen aktuelle planer om byudvikling i området omkring det ansøgte projektareal ifølge den gældende kommuneplan. Indvindingen foregår desuden ca. 1 meter under terræn med efterfølgende efterbehandling til landbrugsmæssig drift, og projektet vil derfor ikke ændre på muligheden for at inkludere projektarealet i byudviklingen. Regionen vurderer derfor, at der taget hensyn til byudvikling i projektet.

Hensynet til råstofressourcens udnyttelse

Ressourcens størrelse:

Der er søgt om råstofindvinding på et 2,2 ha stort areal. Den ansøgte gravedybde er 1 meter under terræn, og der forventes at være en forekomst af rødler på ca. 0,8-1 meter. Der kan derfor forventes en samlet ressource på 22.000 m^3.

Ressourcens kvalitet:

Ansøger har oplyst, at rødleret inden for projektarealet har den ønskede kvalitet, dvs. rødler uden rester af organisk materiale, så det kan anvendes på områdets teglværker. Der indvindes allerede rødler i området samt på den sydlige del af matriklen af samme kvalitet, der også anvendes på teglværkerne nær Nybøl og Egernsund. Ansøger ønsker derfor fortsat at kunne opretholde samme tilkørsel af rødbrændende ler, da gravetilladelsen på den sydlige del af matriklen udløber i maj 2026.

Regionens samlede vurdering

Regionen har foretaget en afvejning af de hensyn, der er oplistet i råstoflovens § 3 og vurderer samlet, at det ansøgte under overholdelse af de vilkår, der er fastsat i tilladelsen kan gennemføres uden væsentlige gener eller miljømæssige konsekvenser for mennesker, natur og omgivelserne. Regionen vurderer endvidere, at indvindingen ikke er i strid med de planmæssige interesser, der gælder for området.

På den baggrund vurderer regionen, at der kan meddeles tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding.

8 KLAGEVEJLEDNING OG UNDERRETNING

8.1 Klagevejledning

Region Syddanmarks afgørelse om tilladelse til råstofindvinding inkl. vurdering efter habitatbekendtgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Klageberettigede er: Adressaten for afgørelsen, offentlige myndigheder, en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker, lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen, landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser og enhver med individuel væsentlig interesse i afgørelsen.

Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet skal indsendes elektronisk via klageportalen, som man finder et link til på forsiden af Nævnenes Hus, hvor man logger ind med f.eks. NEM-ID.

Klagen videresendes gennem klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i klageportalen.

For behandling af klagen skal der betales et gebyr. Privatpersoner skal betale et gebyr på 900 kr. Virksomheder og organisationer skal betale et gebyr på 1.800 kr. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen. Gebyret tilbagebetales, hvis klager får helt eller delvis medhold i klagen.

En evt. klage skal være tilgængelig for regionen i klageportalen senest den 20. juli 2026 kl. 23.59.

Ansøger får besked, hvis der klages over afgørelsen.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet.

Klage i henhold til råstofloven har opsættende virkning, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal dette jf. råstoflovens § 43 ske inden 6 måneder fra offentliggørelsen af afgørelsen.

8.2 Underretning om afgørelsen

De nedenfor nævnte er orienteret særskilt om afgørelsen.

Myndigheder

Miljøstyrelsen: mst@mst.dk
Aabenraa kommune: lha@aabenraa.dk, industri@aabenraa.dk
Museum Sønderjylland: planer@msj.dk
Miljøstyrelsen Østjylland: ojl@mst.dk
Naturstyrelsen: nst@nst.dk
Slots- og Kulturstyrelsen: post@slks.dk
Energinet Gas: ledningsinfo@energinet.dk
Energinet El: 3.parter@energinet.dk
Vejdirektoratet: hoeringer@vd.dk
Haderslev Stift: kmhad@km.dk
SKAT: myndighed@sktst.dk

Parter (til de samme som der er sendt partshøring til)

Parter jf. listen i afsnit 6.3 *Partshøring*.

Foreninger og organisationer (klageberettigede)

Dansk Botanisk Forening: nbu_jyl@botaniskforening.dk
Danmarks Naturfredningsforening: dn@dn.dk
Danmarks Naturfredningsforenings lokalafdeling: lokalafdeling@dn.dk
Dansk Ornitologisk Forening: natur@dof.dk
Dansk Ornitologisk Forenings lokalafdeling: aabenraa@dof.dk
Friluftsrådet: fr@friluftsraadet.dk
Friluftsrådet lokalkreds: lokalkreds@friluftsraadet.dk

Med venlig hilsen

Karoline Thode Kristensen
Geolog

9 BILAG

Følgende bilag er vedlagt tilladelsen:

1. Oversigtskort
2. Grave- og efterbehandlingsplan
3. Museets udtalelse
4. Screeningsafgørelse inkl. VVM-skema

Bilag 1 Oversigtskort

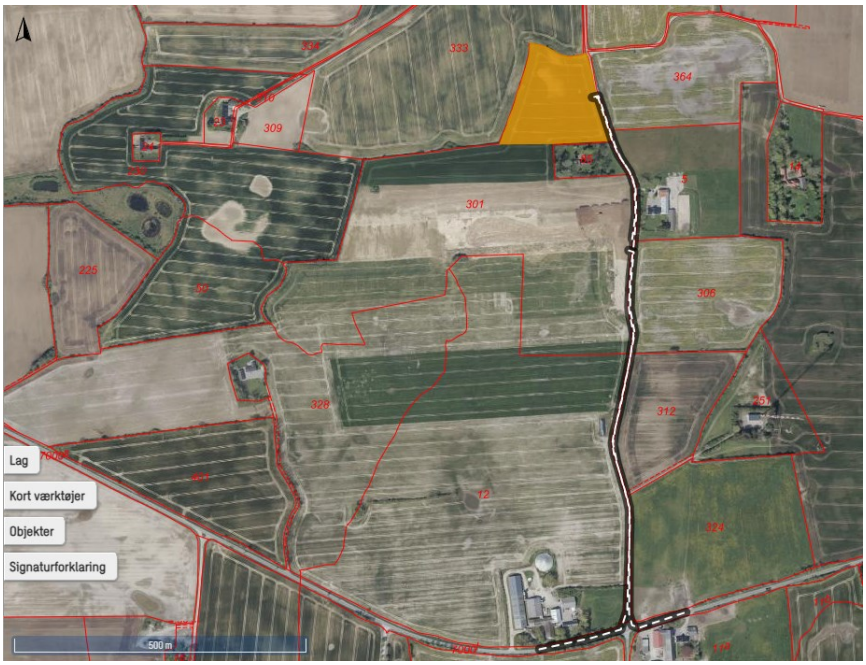

Oversigtskort 1: Det ansøgte areal (orange) med den tilhørende adgangsvej via Hovbjergvej og sydpå, hvor den møder Tornhøjvej.

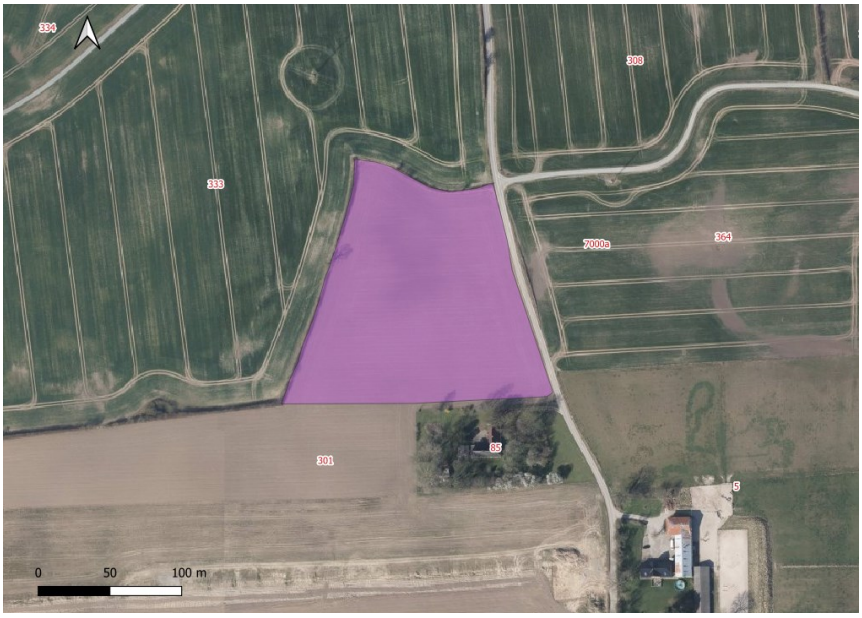

Oversigtskort 2: Det ansøgte projektareal (lilla) på 2,2 ha.

Bilag 2 Grave- og efterbehandlingsplan

I/S LERTRANSKØB
AMTSVEJEN 23, NYBØL

25.09.2025

Efterbehandlingsplan for området på matrikel 301 Tråsbøl.

Efter endt indvinding af det rødbrændende ler tilbagelægges området til landbrugsjord/-drift. Der er i skitsen indtegnet 2 faser – Da det forventes at området kan være færdig indvundet efter 2 sæsoner pga. den givet størrelse af arealet. Det kan dog være at hver af faserne vil blive delt i to mindre baner pr. sæson.

Mulden der i anlægsfasen er rømmet af og henlagt i vold langs indvindingsbanerne tilbageføres i et jævnt og naturligt lag så det tilnærmer sig det tidligere og oprindelige landskab. Se vedlagte billeder for tidligere indvundet område – bilag 1.

Afslutningsvis drænes og grubes området på ny for at op nå en god brugbar bund for vegetation eller landbrugsdrift.

I/S LERTRANSKØB
AMTSVEJEN 23, NYBØL

25.09.2025

Bilag 1.

Billede af tidligere indvindingsbane med mulden ved siden:

Billede af endt indvinding og efterbehandlet område klar til aflevering:

Bilag 3 Museets udtalelse

MUSEUM SØNDER JYLLAND

MUSEUM SØNDERJYLLAND| VIDEN OG SAMLINGER | ARKÆOLOGI
ARKÆOLOGI HADERSLEV | DALGADE 7| DK-6100 Haderslev|T +45 65 370 801
PLANER@MSJ.DK

Region Syddanmark

Att.: Karoline Thode Kristensen
Region Syddanmarks Journal nr.: 24/43657

Dato: 25.02.2026 Museum Sønderjylland - Arkæologi | Sagsnr.: 26/7950

Arkæologisk udtalelse vedr. erhvervsmæssig råstofindvinding på del af matr. 301 Tråsbøl, Felsted (Aabenraa Kommune).

Arkæologisk udtalelse i henhold til Museumslovens § 25:

Museum Sønderjylland - Arkæologi har modtaget høringsmateriale vedrørende ovennævnte projekt og har foretaget arkivalsk kontrol og arkæologisk vurdering af planområdet.

Projektbeskrivelse

Efter det oplyste er der ansøgt om tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding i et område syd for Tråsbøl og øst for Tumbøl. Planområdet omfatter matr.nr. 301 Tråsbøl, Felsted og andrager et samlet areal på ca. 2,2 ha.

Planområdet ligger i dag i dyrket mark/græs.

Topografisk beskrivelse

Planområdet ligger sydøst for Felsted. Området ligger i relativt højtliggende, kuperet terræn. Vest for planområdet løber Holbæk. Nordøst for planområdet løber Ravnkærbæk (se kortbilag).

Omkring området er der registreret flere væsentlige, jordfaste fortidsminder.

Ved Kidingmark mod øst er registreret dels en overpløjet gravhøj (sb. 41 Felsted Sogn) og dels en flintplads med groft tilhugget flint (sb. 54 Felsted Sogn).

Sydøst herfor er desuden registreret bopladsspor fra ældre jernalder i forbindelse med etableringen af Kliplev-Sønderborg Motorvejen (sb. 89-90 begge Felsted Sogn). Disse hænger sammen med de adskillige udgravninger, som Museet foretog i forbindelse med anlæggelsen af motorvejen. På kortbilaget ses således en stribe af disse udgravninger markeret med blå skravering. Der er især tale om bopladser fra alle perioder af jernalderen.

Mod vest er der ved Surballe registreret en overpløjet gravhøj (sb. 40 Felsted Sogn).

Vi ved desuden af erfaring, at man i forhistorien foretrak at placere sine bo- og gravpladser højt i terrænet og tæt ved vand. Netop en sådan placering, som det pågældende planområde har.

Museets vurdering

På baggrund af ovenstående vurderer Museet, at der er **høj risiko** for at støde på væsentlige, jordfaste fortidsminder ved anlægsarbejde inden for de dele af planområdet, som ikke er destruerede.

Museet anbefaler derfor en frivillig forundersøgelse forud for anlægsarbejde inden for planområdet. Forundersøgelsen vil kunne afsløre, om der findes væsentlige, jordfaste fortidsminder på planområdet, og om de har en sådan karakter, at de skal udgraves, inden de ødelægges ved anlægsarbejdet. Da planområdet overstiger 5000 m^2 skal udgifterne til forundersøgelse jf. Museumslovens §26.2 afholdes af bygherre.

Hvis forundersøgelsen viser, at der findes fortidsminder på arealet, skal disse udgraves, inden de ødelægges ved anlægsarbejdet. I nogle tilfælde er det dog muligt at ændre ved jordindgrebet, så en udgravning ikke bliver nødvendig. Er det ikke muligt, vil udgravningen skulle finansieres af bygherre.

De jordfaste fortidsminder er omfattet af museumslovens § 27. Derfor skal man, hvis man ved anlægsarbejde støder på et fortidsminde, straks indstille arbejdet i det omfang, det berører fortidsmindet, og tilkalde Museum Sønderjylland - Arkæologi.

Yderligere sagsbehandling

Efter aftale med bygherre udarbejder Museum Sønderjylland - Arkæologi gerne et budget og en tidsplan for en forundersøgelse af området. Vi beder venligst bygherre oplyse CVR-nummer ved henvendelse.

Henvendelse til Pernille Kruse: 65 370 823/ pekr@msj.dk.

Med venlig hilsen

METTE SØRENSEN
MUSEUMSINSPEKTØR
D +45 65 37 08 32| M +45 21 66 92 64
MESR@MSJ.DK
PLANER@MSJ.DK

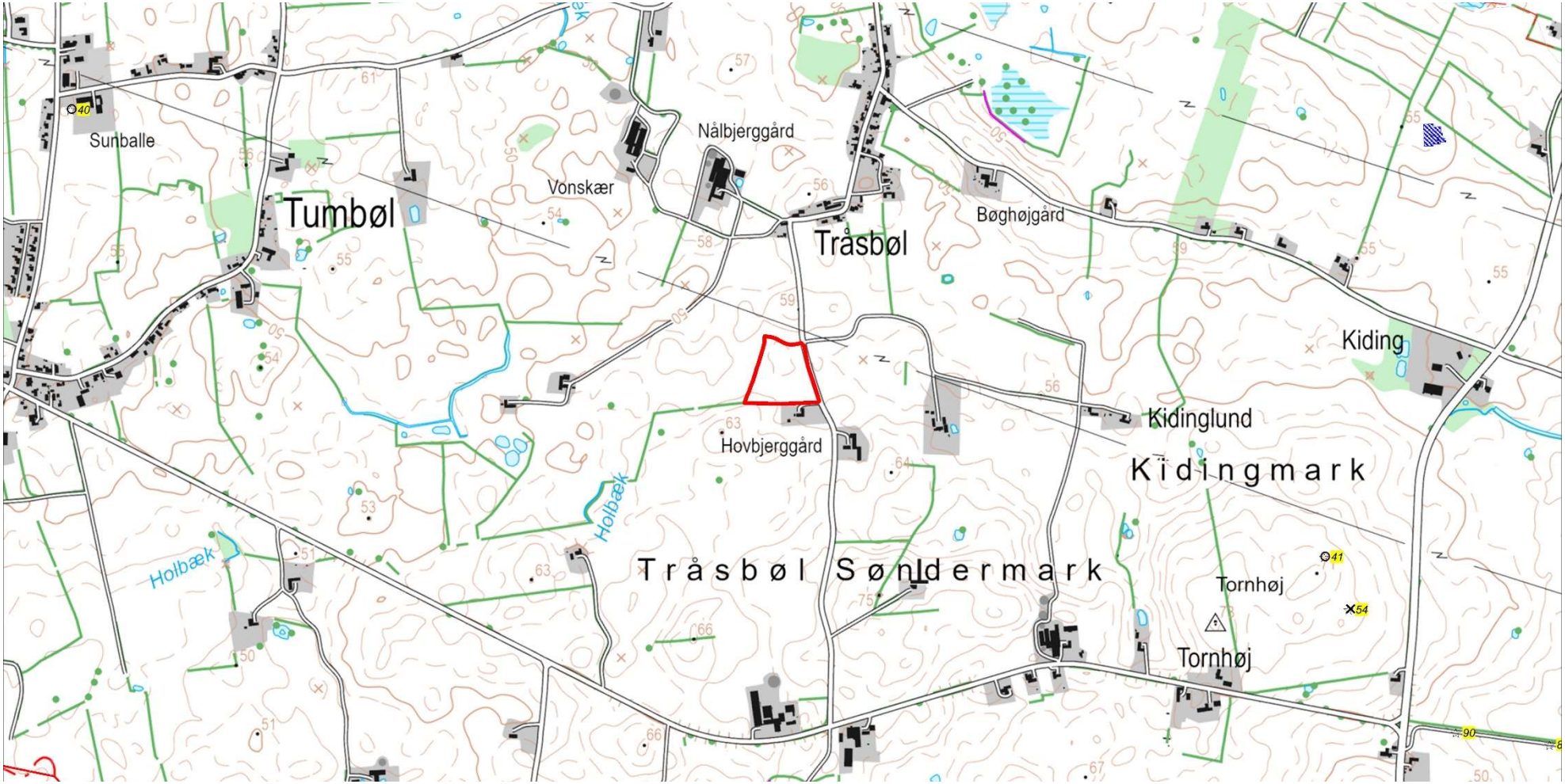

Kortbilag til 26/7950 vedr. erhvervsmæssig råstofindvinding på matr. 301 Tråsbøl, Felsted (Aabenraa Kommune).

De berørte områder er markeret med rød kontur. Fredede fortidsminder er markeret med numre på rød baggrund. Ikke-fredede fortidsminder er markeret med numre på gul baggrund. Arkæologiske udgravningsområder er markeret med blå skravering.

Aktuelt 4 cm kort.

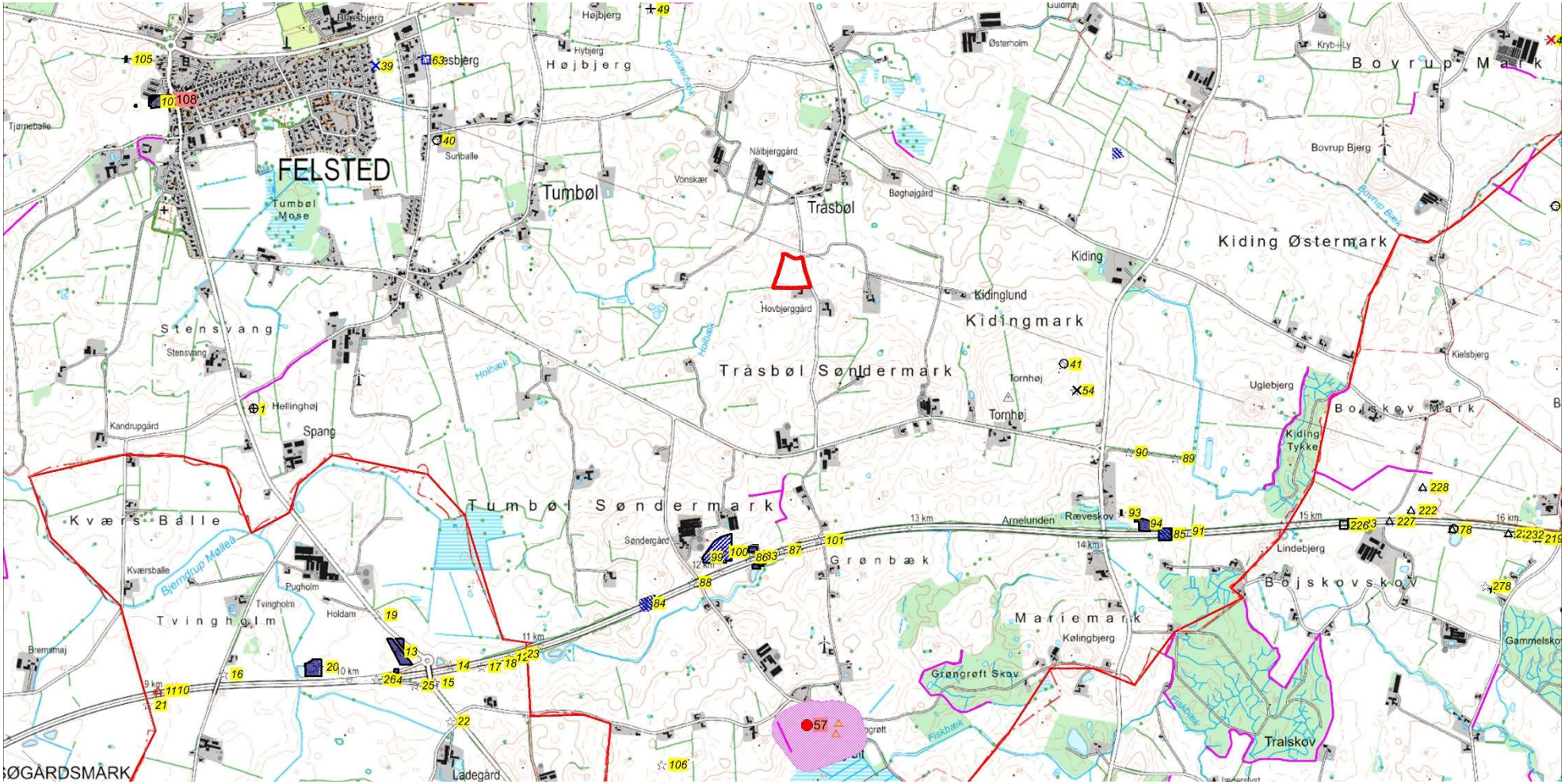

Kortbilag til 26/7950 vedr. erhvervsmæssig råstofindvinding på matr. 301 Tråsbøl, Felsted (Aabenraa Kommune).

De berørte områder er markeret med rød kontur. Fredede fortidsminder er markeret med numre på rød baggrund. Ikke-fredede fortidsminder er markeret med numre på gul baggrund. Arkæologiske udgravningsområder er markeret med blå skravering. Her ses en stribe af de mange udgravninger, som Museet foretog i forbindelse med etableringen af motorvejen mellem Kliplev og Sønderborg, som ligger syd for planområdet.

Aktuelt 4 cm kort.

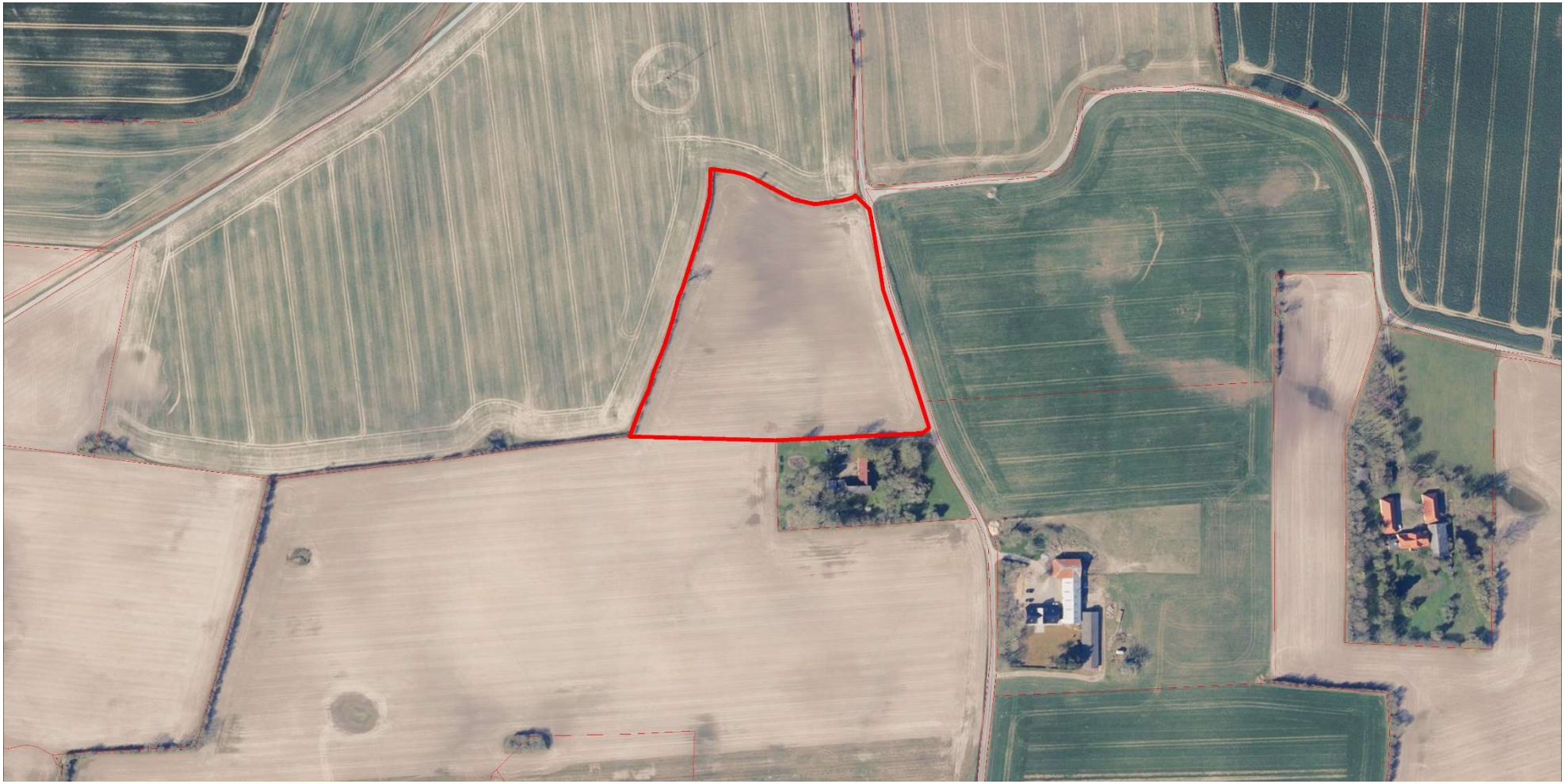

Kortbilag til 26/7950 vedr. erhvervsmæssig råstofindvinding på matr. 301 Tråsbøl, Felsted (Aabenraa Kommune).

De berørte områder er markeret med rød kontur. Fredede fortidsminder er markeret med numre på rød baggrund. Ikke-fredede fortidsminder er markeret med numre på gul baggrund. Arkæologiske udgravningsområder er markeret med blå skravering.

Kortbilag til 26/7950 vedr. erhvervsmæssig råstofindvinding på matr. 301 Tråsbøl, Felsted (Aabenraa Kommune).

De berørte områder er markeret med rød kontur. Fredede fortidsminder er markeret med numre på rød baggrund. Ikke-fredede fortidsminder er markeret med numre på gul baggrund. Arkæologiske udgravningsområder er markeret med blå skravering.

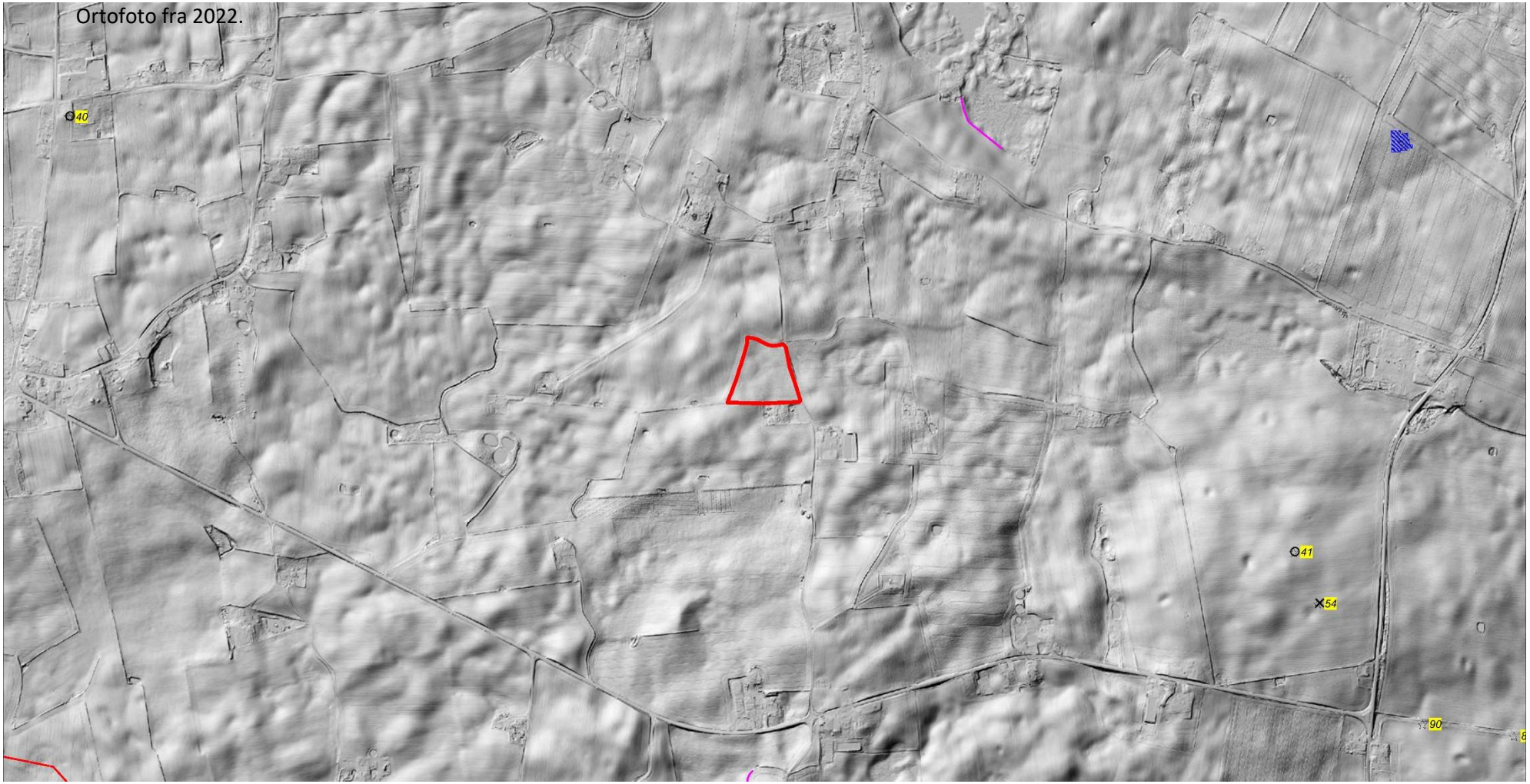

Kortbilag til 26/7950 vedr. erhvervsmæssig råstofindvinding på matr. 301 Tråsbøl, Felsted (Aabenraa Kommune).

De berørte områder er markeret med rød kontur. Fredede fortidsminder er markeret med numre på rød baggrund. Ikke-fredede fortidsminder er markeret med numre på gul baggrund. Arkæologiske udgravningsområder er markeret med blå skravering.

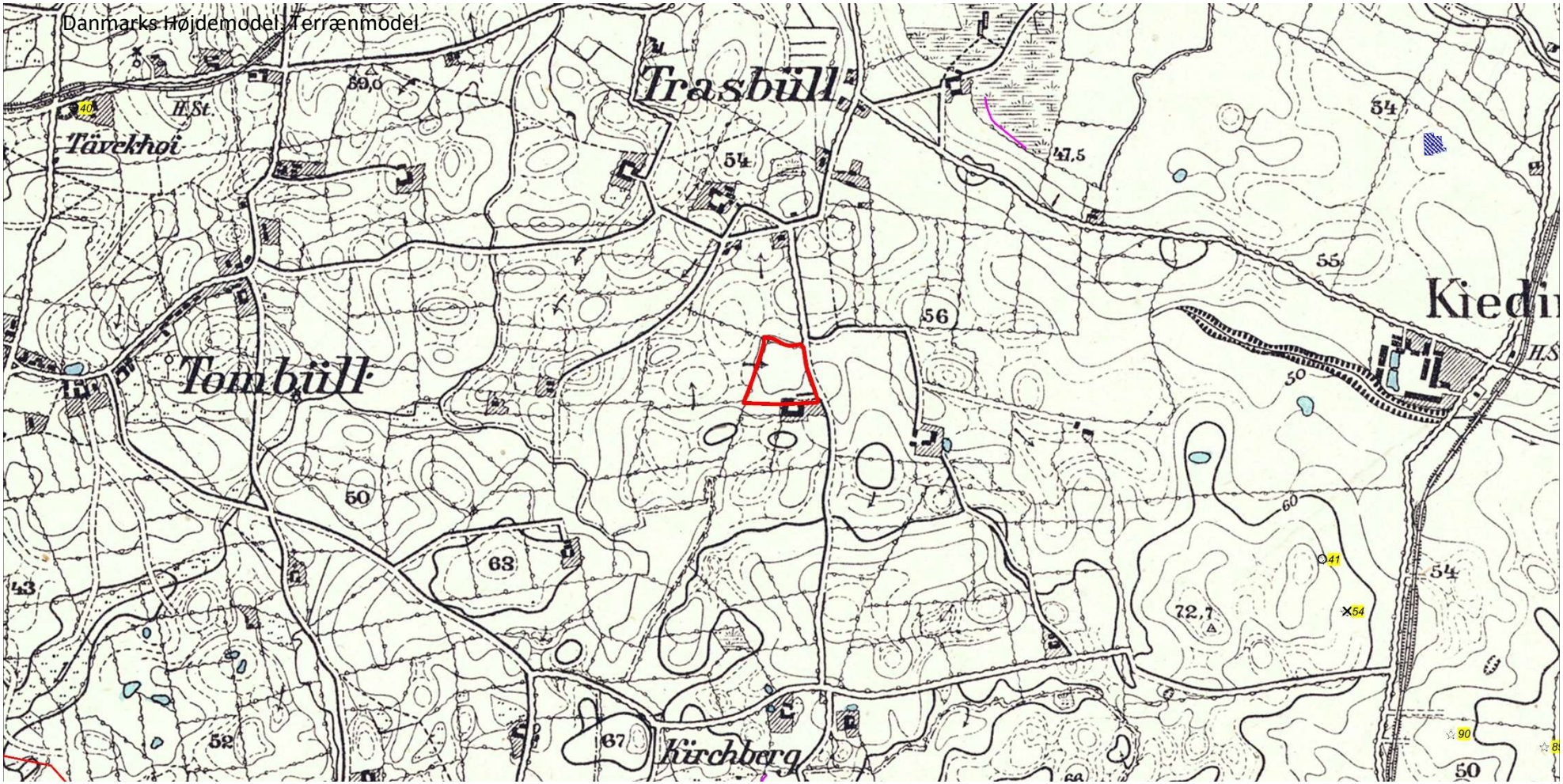

Kortbilag til 26/7950 vedr. erhvervsmæssig råstofindvinding på matr. 301 Tråsbøl, Felsted (Aabenraa Kommune).

De berørte områder er markeret med rød kontur. Fredede fortidsminder er markeret med numre på rød baggrund. Ikke-fredede fortidsminder er markeret med numre på gul baggrund. Arkæologiske udgravningsområder er markeret med blå skravering.

Preussiske målebordsblade fra slutningen af 1800-tallet.

Bilag 4 Screeningsafgørelse inkl. VVM-skema

Region Syddanmark

I/S Lertranskøb
Amtsvejen 23
6400 Sønderborg

CVR-NR: 10033098

Miljø og Ressourcer
Kontaktperson: Karoline Thode Kristensen
E-mail: kak@rsyd.dk
Direkte tlf.: 29201551
Den 6. februar 2026
Journalnr.: 24/43657

Afgørelse om, at ansøgning om tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding på matr.nr. 301 Tråsbøl, Felsted i Aabenraa Kommune ikke er omfattet af krav om miljøvurdering (screeningsafgørelse)

Region Syddanmark har d. 26. september 2025 modtaget en ansøgning om tilladelse til råstofindvinding på matr.nr. 301 Tråsbøl, Felsted i Aabenraa Kommune.

Afgørelse

Region Syddanmark har gennemført en miljømæssig screening af det ansøgte projekt, jf. miljøvurderingslovens § 21, da det ansøgte projekt optræder på lovens bilag 2, pkt. 2a. Screeningen er gennemført med henvisning til de i lovens bilag 6 relevante kriterier. Screeningsskemaet er vedlagt som bilag.

Region Syddanmark har på baggrund af den gennemførte screening vurderet, at projektet ikke antages at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet jf. lovens § 16. Der er derfor ikke krav om en miljøvurdering, og der skal derfor ikke udarbejdes en miljøkonsekvensrapport i forbindelse med ansøgningen om tilladelse til erhvervsmæssig indvinding af råstoffer på ovenstående ejendom.

Afgørelsen er meddelt efter § 21 i miljøvurderingsloven[1]. Jf. lovens § 39 bortfalder afgørelsen, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter meddelelsen.

[1]Jf. lovbekendtgørelse nr. 4 af 3. januar 2023 af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), med senere ændringer.

Begrundelse for afgørelsen

Screening er en administrativ proces, hvor projektet vurderes i forhold til en række faste kriterier jf. miljøvurderingslovens bilag 6 under overskrifterne:

1. Projektets karakteristika
2. Projektets placering
3. Arten af og kendetegn ved den potentielle miljøpåvirkning

Derudover skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt efter habitatbekendtgørelsens[2] § 6, jf. habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 3. Tillige skal regionen, jf. § 8 i indsatsbekendtgørelsen[3], ved administration af lov om vandplanlægning[4] forebygge forringelse af tilstanden for overfladevandområder og grundvandsforekomster og sikre, at opfyldelse af de miljømål, der er fastlagt i miljømålsbekendtgørelsen, ikke forhindres.

Nedenfor angives hovedbegrundelserne for afgørelsen. De uddybede begrundelser findes i screeningsskemaet.

Projektets karakteristika:

I/S Lertranskøb har ansøgt om tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding af rødbrændende ler på matr.nr. 301 Tråsbøl, Felsted i Aabenraa kommune uden for udlagt graveområde i Råstofplan 2020. Der er søgt om lerindvinding efter retningslinje 7.4.2 i Råstofplan 2020.

Der er ansøgt om en årlig indvinding af rødbrændende ler på 20.000 m^3 over grundvandsspejlet på 2,2 ha. Den planlagte maksimale gravedybde er ca. 1 meter, og der vil ikke blive indvundet under grundvandsspejlet.

Der søges udelukkende om drift i dagtimerne fra kl. 07:00 til kl. 17:00 på hverdage i 40-45 dage i sommerhalvåret. Der søges ikke om driftstider i weekender eller på helligdage. Det forventes, at arealet vil være færdiggravet efter 2 sæsoner pga. det ansøgte projektareals størrelse. Der ønskes en daglig transport af 84 lastbilskørsler til og fra råstofgraven.
Der vil blive benyttet en enkelt gravemaskine på projektarealet ad gangen, der skal benyttes til indvinding og læsning af lastbiler. Råstofferne vil derefter blive kørt til det nærmeste teglværk. Der ønskes derudover at benytte 1 stk. dozer til muldafrømning og efterbehandling.

---

[2] Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

[3] Bekendtgørelse nr. 797 af 13. juni 2023 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

[4] Jf. lovbekendtgørelse nr. 126 af 26. januar 2017 af lov om vandplanlægning.

Hovbjergvej ønskes benyttet som adgangsvej.
Projektarealet skal efterbehandles til landbrugsmæssig drift efter endt indvinding.

Projektets karakteristika vurderes ikke at være af sådan art, at der er uafklarede forhold, som skal undersøges nærmere.

Projektets placering:

Det ansøgte projektareal ligger på matr.nr. 301 Tråsbøl, Felsted i Aabenraa kommune uden for udlagt råstofgraveområde i Råstofplan 2020 men inden for et interesseområde for ler.

Projektarealet ligger ved Hovbjergvej, der også ønskes benyttet som adgangsvej til råstofgraven. Arealet er placeret i det åbne land, hvor det nærmeste boligområde er Tumbøl, 1,8 km fra projektarealet, og en mindre landsby, Tråsbøl, der ligger 700 meter fra det ansøgte projektareal. Det nærmeste tætbefolkede område er Felsted, placeret 2,8 km fra projektarealet.

Arealet benyttes i dag til landbrugsmæssig drift og skal efterbehandles til landbrug efter endt indvinding. I Aabenraa kommunes kommuneplan 2015-2026, er området udlagt som særligt værdifuldt landbrugsområde. Der er ingen § 3 natur inden for det ansøgte projektareal. Den nærmeste § 3 beskyttede naturtype er en lille sø ca. 80 meter vest for projektarealet. Der er ingen målsatte vandløb eller søer i projektarealets nærområde. Det nærmeste Natura 2000-område ligger 2,3 km sydøst for det ansøgte projektareal. Dette område er registreret som N94, der hedder Rinkenæs Skov, Dyrehaven og Rode Skov og udgøres af Habitatområde H83 og fuglebeskyttelsesområde F68. På grund af afstanden til Natura 2000-områderne samt karakteren af råstofindvindingen, vurderer regionen, at råstofindvindingen ikke vil påvirke Natura 2000-områderne eller udpegningsgrundlaget. Der er ingen observationer af bilag IV-arter eller rødlistede arter inden for det ansøgte projektareal.

Der er en terrænnær grundvandsforekomst under projektarealet (DK401_dkmj_1084_ks) med god kvantitativ og kemisk tilstand, som den er målsat til. Der er desuden to dybe grundvandsforekomster (DK111_dkmj_816_ps og DK401_dkmj_965_ks) med god kvantitativ og kemisk tilstand, som de også er målsat til. Da der ikke indvindes under grundvandsspejlet, vurderes det, at projektet ikke vil påvirke grundvand, hvor der er fastsatte miljøkvalitetsnormer.
Arealet er registreret under Områder for Særlige Drikkevandsinteresser (OSD), men der bliver ikke gravet under grundvandsspejlet og der vil ikke opstå en lokal sænkning af grundvandet i forbindelse med indvindingen.

Der er ingen fredede fortidsminder eller sten-eller jorddiger inden for projektarealet eller i umiddelbar nærhed af det ansøgt projektareal. Projektarealet er heller ikke udlagt som bevaringsværdigt landskab eller som et område med specifik geologisk bevaringsværdi. Projektet vurderes derfor ikke at påvirke historiske, kulturelle, arkæologiske, æstetiske eller geologiske landskabstræk.

Projektets placering vurderes ikke at være således, at der er uafklarede forhold, der skal undersøges nærmere.

Region Syddanmark

Arten af og kendetegn ved den potentielle miljøpåvirkning:

Det ansøgte areal på 2,2 ha ligger i en landzone med 2 ejendomme inden for 200 meter. Den nærmeste bolig ligger 25 meter fra det ansøgte projektareal. Selve driften i råstofgraven vil resultere i lokale miljøpåvirkninger. I driftsperioden vil miljøpåvirkningen af nærområdet primært bestå af støj fra indvindingen, samt transporten af råstofferne til og fra råstofgraven. Det forventes ikke, at nærområdet vil påvirkes af andre faktorer. Hvis nærområdet påvirkes af støv, vil indvinderen vande efter behov.
Da råstofferne skal bruges på teglværker i Sønderborg kommune, er det usandsynligt, at miljøpåvirkningerne strækker sig ud over andre kommunegrænser end mellem Aabenraa og Sønderborg kommune.

Ansøgeren har oplyst, at der vil etableres en støjvold på 3-5 meter mod den nærmeste nabo i tilfælde af støjgener. Derudover, er projektet af sådan karakter, at miljøpåvirkningen ikke vil være væsentlig. Dette er bl.a. på grund af den korte indvindingsperiode i sommerhalvåret, driftstiderne og antallet af maskiner i råstofgraven.

Udover støj, vil en forventet miljøpåvirkning være en mindre ændring i terrænet. Projektet resulterer i en terrænændring på 1 meter, som er irreversibel. Der vil derfor ikke ske en 100 % genskabelse af det oprindelige landskab.

Hele det ansøgte projektareal ligger inden for Områder med Særlige Drikkevandsinteresser (OSD) og nitratfølsomme indvindingsområder (NFI). Den nordlige spids af arealet er et opland til N-følsom habitatnatur (Lister Dyb, Vidå-Kruså-delen).
Indvinding af rødbrændende ler udgør ikke en væsentlig risiko for grundvand og overfladevand, da der ikke indvindes under grundvandsspejlet (Kote: 50,5 – 54) og kun 1 meter under terræn (Terrænkoter: 52 – 55,5). En risiko kan være i form af spild og lækager fra maskinerne eller spild af hydraulikolie. Dog er al maskinel under drift bemandet, hvorfor lækage og spild vil opdages hurtigt. Derfor vurderer regionen, at der er meget lille risiko for forurening fra spild eller lækager.
Der bliver kun fjernet 1 meter af det oprindelige dæklag, og efter endt indvinding vil mulden tilbageføres og beskyttelsen mod nedsivning af pesticider vil være som på den oprindelige mark.

Der er kumulative påvirkninger i form af en ansøgning om indvinding af rødbrændende ler på den nærliggende matr.nr. 306 Tråsbøl, Felsted på den modsatte side af Hovbjergvej. Denne ansøgning inkluderer udelukkende drift i dagtimerne med samme begrænsede antal maskiner i råstofgraven som ved dette projekt. Der vil derfor kun forekomme samtidig drift i begrænsede perioder om sommeren, og påvirkningen vurderes derfor ikke at være væsentlig.

<u>Samlet vurdering af projektet</u>

Råstofindvindingen på projektarealet (2,2 ha) vil ikke medføre en væsentlig påvirkning af beskyttede naturområder, grundvand eller landskabelige forhold. Miljøpåvirkningen vil bestå af støj fra indvinding og transport i dagtimerne i perioder om sommeren. I tilfælde af støjgener, vil der etableres en støjvold mod nærmeste nabo, og regionen vurderer at med det begrænsede antal maskiner på arealet ad gangen, vil påvirkningen kunne overholde de vejledende støjgrænser for naboerne i det åbne land.

Det er regionens vurdering, at resultatet af screeningen af det ansøgte projekt ikke giver anledning til at antage, at det ansøgte projekt vil kunne påvirke miljøet væsentligt. Der skal derfor ikke udarbejdes en miljøkonsekvensrapport, da projektet hverken i sig selv eller i kumulation med andre projekter eller vedtagne planer, antages at få nogen væsentlig påvirkning af miljøet.

Partshøring

Region Syddanmark har foretaget en partshøring i medfør af forvaltningslovens[5] § 19. Jf. miljøvurderingslovens § 35, stk. 1, nr. 1 skal berørte myndigheder ligeledes høres, inden der træffes afgørelse. Høringen forløb i perioden fra d. 15. december 2025 til d. 26. januar 2026 og har været sendt i høring til følgende:

Parter	**E-mail**
Aabenraa Kommune	lha@aabenraa.dk industri@aabenraa.dk
Museum Sønderjylland	planer@msj.dk
Vejdirektoratet	hoeringer@vd.dk
Haderslev Stift	kmhad@km.dk
Gas: - Evida - Energinet	ledningsinfo@evida.dk ledningsinfo@energinet.dk
Energinet El	3.parter@energinet.dk
Ejer af matr.nr. 301 Tråsbøl, Felsted	marioldepedersen@hotmail.com
Lodsejere, beboere over 18 år og virksomheder af matr.nr.: - 5, 9, 12, 14, 30, 33, 36, 85, 162, 163, 230, 250, 301, 306, 333, 364, 308, 334 Tråsbøl, Felsted	Digital post

Høringssvar

Der indkom følgende høringssvar:

Part	**Bemærkninger**	**Regionens bemærkninger**
Haderslev Stift	Ingen bemærkninger	

[5] Bekendtgørelse af forvaltningsloven jf. lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014 med senere ændringer.

Aabenraa kommune	<u>Landskab/natur</u> Der ligger en beskyttet sø 75 meter vest for graveområdet, som potentielt kan være et levested for Stor Vandsalamander, og må ikke påvirkes.	Råstofindvindingen vil kun foregå inden for det ansøgte projektareal og der bliver ikke gravet under grundvandsspejlet. Det er regionens vurdering at projektet ikke påvirker nogle yngle- rasteområder for bilag-IV arter eller §3 beskyttet natur.
	<u>Trafik og anlæg</u> Ingen bemærkninger, da adgang fortsat sker via den eksisterende vejadgang fra Hovbjergvej til området. Etablering af jordvold må ske så langt som muligt fra vejarealet og må ikke være til gene for oversigtsforholdene og trafikken. Jordvolden må ikke lukke de eksisterende adgange til private lodsejere og tilsynsførende. Der skal være fri passage/kørsel til deres ærinde. Jordvolden placeres min. 3 m fra vejskel. Jordvold skal fjernes igen senest når retablering af gravearealet er færdig.	Bemærkningerne er videregivet til ansøger.
	<u>Grundvand</u> Projektarealet ligger inden for Bovrup og Tråsbøl indvindingsopland, OSD og NFI.	Regionen vurderer, at det ansøgte projekt ikke vil udgøre en væsentlig risiko for indvindingsoplandet og grundvandet. Bovrup vandværk indvinder fra boringerne DGU nr. 161.172, 161.173 og 161.183, som er beliggende ca. 3,8 km nordøst for projektarealet i Bovrup by. Boringerne er filtersat i et dybereliggende grundvandsmagasin (Bastrup Sand) i

		intervallet mellem 63 og 64 meter under terræn. Vandspejlet i disse boringerne er registreret til mellem 13,87 og 16,93 under terræn. Tråsbøl vandværk indvinder fra boringerne DGU nr. 169.598 og 169.942, som er beliggende ca. 600 meter nordøst for projektarealet i Tråsbøl by. Boringerne er filtersat i et dybereliggende grundvandsmagasin i intervallet mellem 93 og 94 meter under terræn. Vandspejlet er registreret til mellem 20,59 og 22,59 meter under terræn. Der er derfor ingen risiko for at støde på grundvand i forbindelse med gravningen. Det vurderes af regionen, at det rødbrændende lerlag, som indvindes, udgør en meget lille del af de samlede grundvandsbeskyttende lag. Der vil derfor ikke ske en væsentlig ændring af den geologiske beskyttelse af grundvandet mod nitrat og pesticider.

Klagevejledning

Region Syddanmarks afgørelse efter miljøvurderingsloven kan for så vidt angår retlige spørgsmål påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Klageberettigede er: Miljøministeren, enhver med retlig interesse i sagens udfald samt landsdækkende foreninger og organisationer, der som formål har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen og har vedtægter eller love, som dokumenterer deres formål, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer.

Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet skal indsendes elektronisk via klageportalen, som man finder et link til på forsiden af Nævnenes Hus, hvor man logger ind med f.eks. MIT-ID.

Klagen videresendes gennem klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er blevet fritaget for brug af klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Nævnet afgør herefter, om du kan fritages for at bruge klageportalen. Se betingelserne for at blive fritaget.

For behandling af klagen skal der betales et gebyr. Privatpersoner skal betale et gebyr på 900 kr. Virksomheder og organisationer skal betale et gebyr på 1.800 kr. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen. Gebyret tilbagebetales, hvis klager får helt eller delvis medhold i klagen.

En evt. klage skal være tilgængelig for Region Syddanmark i klageportalen senest den 6. marts 2026 kl. 23.59.

Ansøger får besked, hvis der klages over afgørelsen.

Klage har ikke opsættende virkning, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal dette ske inden 6 måneder fra offentliggørelsen af denne afgørelse.

Offentliggørelse af afgørelsen

Jf. miljøvurderingsbekendtgørelsens § 13 kan offentliggørelse ske udelukkende digitalt. Afgørelsen offentliggøres på regionens hjemmeside.

Øvrigt

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til undertegnede.

Region Syddanmark

Med venlig hilsen

Karoline Thode Kristensen
Geolog

Bilag 1 - Oversigtskort

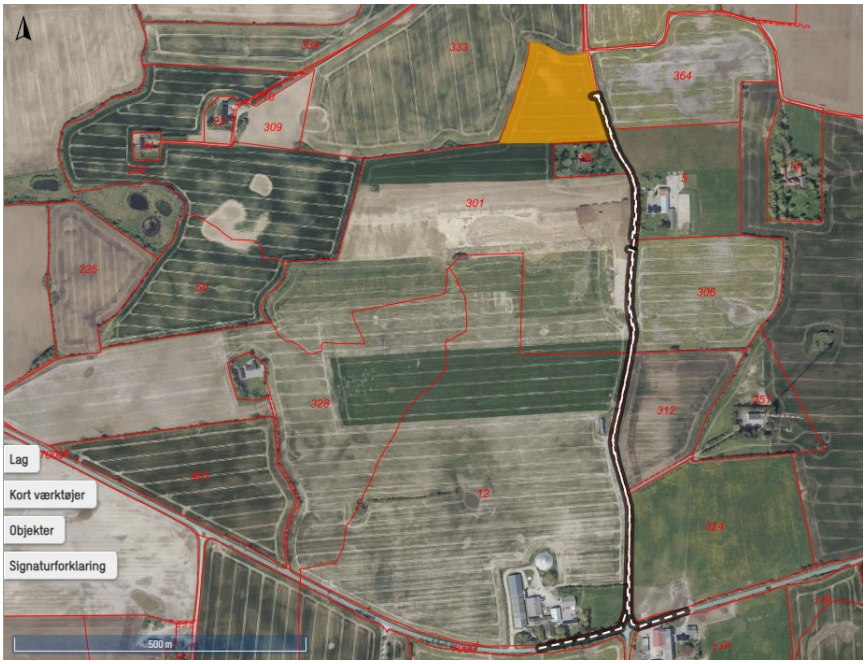

Oversigtskort 1: Det ansøgte areal (orange) med den tilhørende adgangsvej via Hovbjergvej og sydpå, hvor den møder Tornhøjvej.

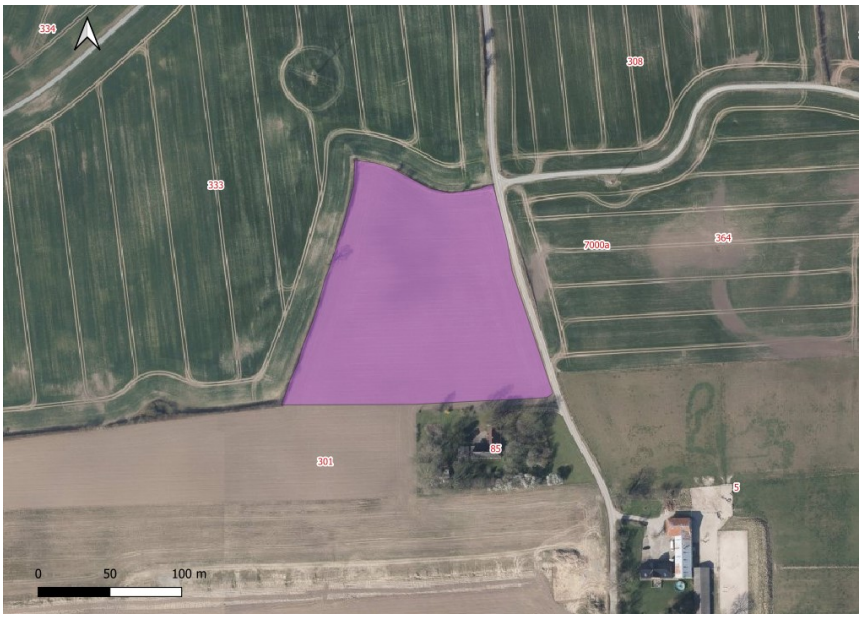

Oversigtskort 2: Det ansøgte projektareal (lilla) på 2,2 ha.

Bilag 2 – Screeningsskema

Sagsbehandler: Karoline Thode Kristensen
E-mail: *kak@rsyd.dk*
Dato: 6. februar 2026
Journal nr.: 24/43657

Skema til brug ved screening af projekter på bilag 2

Kriterier iht. bilag 6 i lovbek. nr. 4 af 3. januar 2023 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)

Nedenstående skema omfatter kriterier jf. bilag 6 til bestemmelse af, hvorvidt projekter omfattet af bilag 2 skal underkastes en miljøkonsekvensvurdering. Oplysningerne i skemaet er baseret på oplysninger fra ansøger om projektets karakteristika mm. i råstofansøgning af d. 26-09-25. Endvidere er statslig, regional og kommunal planlægning samt oplysninger indkommet ved høring af berørte myndigheder inddraget. Tilgængelige oplysninger om projektområdet fra relevante registre og geografiske informationssystemer så som Danmarks Miljøportal, PlansystemDK og MiljøGIS er inddraget i vurderingerne.

Projektets karakteristika

1. Projektbeskrivelse – jf. ansøgningen	I/S Lertranskøb har ansøgt om tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding af rødbrændende ler på 2,2 ha uden for udlagt råstofgraveområde i Råstofplan 2020. Der søges om en årlig indvindingsmængde på 20.000 m^3 over grundvandsspejlet. Hovbjergvej ønskes benyttet som adgangsvej. Den planlagte maksimale gravedybde er ca. 1 meter, og der ønskes en daglig transport af lastbiler til og fra råstofgraven på 84 stk. Der søges om en driftstid fra kl. 07:00 til kl. 17:00 til udlevering, læsning og indvinding. Der søges om at benytte en dozer til muldafrømning og efterbehandling samt en hydraulisk gravemaskine til indvinding og læsning. Der vil kun indvindes i perioder af 40-45 arbejdsdage om året i sommerhalvåret.
2. Bygherre – navn, adresse og telefonnummer	I/S Lertranskøb Amtsvejen 23, 6400 Sønderborg Tlf.: 74 46 77 78

Sagsbehandler: Karoline Thode Kristensen
E-mail: *kak@rsyd.dk*
Dato: 6. februar 2026
Journal nr.: 24/43657

3. Bygherres kontaktperson, mail og telefonnummer	Peter Christensen Mail: pc.lertrans@outlook.dk Tlf.: 23 10 91 40
4. Projektets placering og arealbehov i ha	Nordlig del af matr.nr. 301 Tråsbøl, Felsted i Aabenraa kommune. Arealbehov: 2,2 ha.
5. Oversigtskort	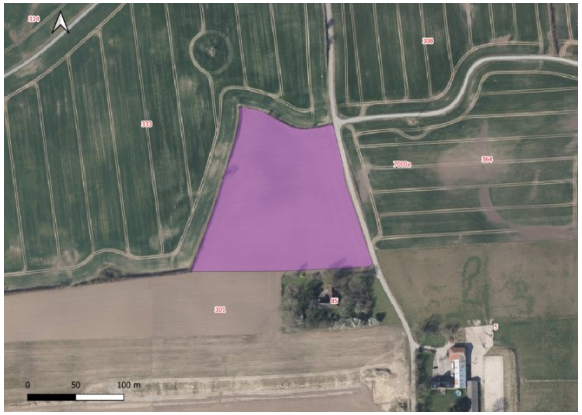 Figur 1: Oversigtskort over det ansøgte projektareal (venstre), og den tilhørende adgangsvej via Hovbjergvej (højre).
6. Projektets behov for råstoffer – type og mængde i anlægs- og driftsfasen	Det forventes, at de råstoffer, der skal bruges under driftsfasen, bliver hentet i råstofgraven på samme areal.

Sagsbehandler: Karoline Thode Kristensen
E-mail: *kak@rsyd.dk*
Dato: 6. februar 2026
Journal nr.: 24/43657

7. Projektets behov for vand – kvalitet og mængde i anlægsfasen og driftsfasen	Der vil ikke være et behov for vand i anlægs- og driftsfasen. Der forventes ikke støvgener, når der indvindes ler, men hvis de skulle opstå, vil støvgener bekæmpes med hanevand fra lodsejeres gård eller det nærmeste teglværk.
8. Mængden og typen af affald som følge af projektet i anlægs- og driftsfasen	Der produceres ikke andet affald i forbindelse med selve indvindingen. Almindelig dagrenovation bortskaffes efter Aabenraa kommunes affaldsregulativ.
9. Mængden og typen af spildevand som følge af projektet i anlægs- og driftsfasen	Der vil ikke forekomme spildevand som følge af projektet i anlægs- og driftsfasen.

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
10. Er der andre ejere end bygherre?	Ja			Ole Møller Pedersen Tornhøjvej 33, 6200 Aabenraa Mail: mariolepedersen@hotmail.dk
11. Er der andre projekter eller aktiviteter i område, der sammen med det ansøgte medfører en påvirkning af miljøet (kumulative forhold)			Nej	Det ansøgte projektareal grænser op til et areal med en aktiv indvindingstilladelse med samme indvinder og lodsejer, som dette projekt. Det vurderes, at den aktive råstofgrav ikke vil påvirke miljøet kumulativt sammen med det ansøgte projekt, da området er færdiggravet og tilladelsen udløber til maj 2026. Det er derefter planen at fortsætte indvindingen på det ansøgte projektareal med en ny tilladelse. Den nærmeste aktive råstofgrav ligger 1 km mod sydvest, og der er ligeledes en ansøgning om lerindvinding på et areal 400 meter mod sydøst. Denne ansøgning inkluderer udelukkende drift i dagtimerne med samme begrænsede antal maskiner i råstofgraven som ved dette projekt. Der vil

Sagsbehandler: Karoline Thode Kristensen
E-mail: *kak@rsyd.dk*
Dato: 6. februar 2026
Journal nr.: 24/43657

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				derfor kun forekomme samtidig drift i begrænsede perioder om sommeren, og påvirkningen vurderes derfor ikke at være væsentlig.
12. Forudsætter projektet etablering af yderligere vandforsyningskapacitet			Nej	Projektet forudsætter ikke etablering af yderligere vandforsyningskapacitet. Hvis der skal bruges vand i forbindelse med støvbekæmpelse, bliver der brugt hanevand fra lodsejerens gård eller det nærmeste teglværk.
13. Kræver bortskaffelse af affald og spildevand ændringer af bestående ordninger?			Nej	Se punkt 8.
14. Overskrides de vejledende grænseværdier for støj?			Nej	Ifølge Miljøstyrelsen støjvejledning om ekstern støj fra virksomheder, Vejl. nr. 5/1984, er der i tidsrummet fra kl. 07:00 til 18:00 fastsat en vejledende støjgrænse på 55 dB(A) for områdetype 3 – Blandet bolig- og erhvervsbebyggelse. Driften af råstofgraven vil foregå i dagtimerne fra kl. 07:00 til kl. 17:00. Der vil kun være én gravemaskine eller bulldozer til stede ad gangen sammen med én lastbil i en periode af 40-45 dage om året. Dozeren bliver kun anvendt til muldafrømning og efterbehandling. Der ønskes en daglig transport af 84 lastbiler til og fra råstofgraven. Lastbilerne vil komme vest fra Tornhøjvej, og benytte adgangsvejen via Hovbjergvej, hvorefter råstofferne bliver transporteret østpå langs Tornhøjvej. Støjen i forbindelse med indvindingen og transporten til og fra råstofgraven vil påvirke den nærmeste nabo samt beboerne på Tornhøjvej. Der vil i tilfælde af støjgener for naboen på matr.nr. 85 Tråsbøl, Felsted etableres en støjvold på 3-5 meter for at mindske disse. Indvinder har derudover ønsket at begrænse eventuelle støjgener ved at søge om driftstider mellem kl. 07:00 til kl. 17:00. På den måde, vil

Sagsbehandler: Karoline Thode Kristensen
E-mail: *kak@rsyd.dk*
Dato: 6. februar 2026
Journal nr.: 24/43657

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				indvindingen være begrænset til den tid på dagen, der betragtes som normal arbejdstid. Det er desuden regionens vurdering, at der med transportruten er taget mest muligt hensyn til beboerne langs Tornhøjvej, og at den nærmeste nabo på matr.nr. 85 Tråsbøl, Felsted vil blive afskærmet af støjvolden. Graveområdet vil for en periode være langs skellet mod nord og syd, og derfor vil indvindingsaktiviteten kun foregå kortvarigt tæt på nabohuset på matr.nr. 85 Tråsbøl, Felsted. Det forventes desuden, at området vil være færdigindvundet efter 2 sæsoner pga. størrelsen af arealet. Regionen vurderer, at støj fra projektet ikke vil være til væsentlig gene på baggrund af projektets karakter.
15. Vil anlægget give anledning til vibrationsgener?			Nej	I driftsfasen bliver der benyttet en gravemaskine, og dozeren bruges kun til muldafrømning og efterbehandlingsarbejdet. Det er Region Syddanmarks erfaringer fra tidligere råstofgrave, at eventuelle vibrationer fra disse maskiner kun vil påvirke lokalt, og at der derfor ikke vil opstå væsentlige vibrationsgener.
16. Vil anlægget give anledning til støvgener?			Nej	Der vil ikke normalt opstå støvgener ved indvinding af fugtig ler. Indvinder har oplyst, at skulle der opstå støvgener, vil de vande med hanevand fra lodsejerens gård eller det nærmeste teglværk.

Sagsbehandler: Karoline Thode Kristensen
E-mail: *kak@rsyd.dk*
Dato: 6. februar 2026
Journal nr.: 24/43657

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
17. Vil anlægget give anledning til lugtgener?			Nej	Anlægget vil ikke give anledning til lugtgener. Der er ikke ansøgt om anvendelse af materialer eller kemikalier, der kan give anledning til lugtgener.
18. Vil anlægget give anledning til lysgener?			Nej	Der indvindes kun i dagtimerne i sommerhalvåret. Der er ikke ansøgt om opsætning af lysprojektører eller lignende, og anlægget vil derfor ikke give anledning til lysgener.
19. Må anlægget forventes at udgøre en særlig risiko for uheld?			Nej	Råstofindvinding er ikke omfattet af risikobekendtgørelsen. Anlægget forventes ikke at udgøre en særlig risiko for uheld. Indvinder skal sikre at alt udstyr holdes i forsvarlig stand, så risikoen for spild fra maskiner minimeres.
20. Overskrides de vejledende grænseværdier for luftforurening?			Nej	Det forventes, at luftforurening i forbindelse med råstofindvindingen og transport med råstofferne vil kunne holdes inden for de vejledende grænseværdier for luftforurening. Spredningsforholdene i området vurderes at være gode og derfor fortyndes en evt. luftforurening hurtigt.
21. Vil projektet udgøre en risiko for vandforurening (grundvand og overfladevand)?			Nej	Hele det ansøgte projektareal ligger inden for Områder med Særlige Drikkevandsinteresser (OSD) og nitratfølsomme indvindingsområder (NFI). Den nordlige spids af arealet er et opland til N-følsom habitatnatur (Lister Dyb, Vidå-Kruså-delen). 500 meter nord for projektarealet er der 2 drikkevandsboringer knyttet til et privat fælles vandforsyningsanlæg, jf. GEUS Jupiter database (DGUnr. 169.598 og 169.942).

Sagsbehandler: Karoline Thode Kristensen
E-mail: *kak@rsyd.dk*
Dato: 6. februar 2026
Journal nr.: 24/43657

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				Pga. afstanden til drikkevandsboringerne og lerindvindingens gravedybde, vurderes projektet ikke at udgøre en risiko for de to drikkevandsboringer. Indvinding af rødbrændende ler udgør ikke en væsentlig risiko for grundvand og overfladevand, da der ikke indvindes under grundvandsspejlet (Kote: 50,5 – 54) og kun 1 meter under terræn (Terrænkoter: 52 – 55,5). En risiko kan være i form af spild og lækager fra maskinerne eller spild af hydraulikolie. Dog er al maskinel under drift bemandet, hvorfor lækage og spild vil opdages hurtigt. Derfor vurderer regionen, at der er meget lille risiko for spild eller lækager. Der bliver kun fjernet 1 meter af det oprindelige dæklag, og efter endt indvinding vil mulden tilbageføres og beskyttelsen mod nedsivning af pesticider vil være som på den oprindelige mark. Tankning og vedligehold af maskinel sker desuden uden for råstofgraven, og der opbevares derfor ikke brændstoffer mv. i graven.

Projektets placering

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
22. Forudsætter projektet ændring af den eksisterende arealanvendelse?			Nej	Det ansøgte projektareal benyttes i dag til landbrugsmæssig drift, og arealet er udlagt som særligt værdifuldt landbrugsområde i kommuneplan 2015-2026 for Aabenraa kommune.

Sagsbehandler: Karoline Thode Kristensen
E-mail: *kak@rsyd.dk*
Dato: 6. februar 2026
Journal nr.: 24/43657

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				Under råstofindvindingen vil der ske en begrænset ændring i arealanvendelsen, men arealet vil efterfølgende blive efterbehandlet til den oprindelige arealanvendelse i form af jordbrugsmæssig drift.
23. Forudsætter projektet ændring af en eksisterende lokalplan for området?			Nej	Der er ikke vedtaget en gældende lokalplan for arealet. Det nærmeste område med en tilknyttet lokalplan ligger 1,9 km væk og er udlagt som erhvervsområde.
24. Forudsætter projektet ændring af kommuneplanen?			Nej	Projektet forudsætter ingen ændringer af kommuneplanen. Projektet er vedtaget som særligt værdifuldt landbrugsområde i kommuneplan 2015-2026 tillæg 59, og efter endt indvinding, efterbehandles arealet til landbrugsområde. Hele projektarealet er inkluderet i Indsatsplan 2021 for grundvandsbeskyttelse (Bovrup, Felsted, Hokkerup, Tornhøj, Tumbøl, Tråsbøl og Varnæs vandværker).
25. Indebærer projektet behov for at begrænse anvendelsen af naboarealer ud over hvad der fremgår af gældende kommune- og lokalplaner?			Nej	Indvinding sker kun inden for projektarealets grænser, bortset fra transporten til og fra råstofgraven, der foregår på de kommunale veje. Projektet vil derfor ikke begrænse anvendelsen af naboarealer ud over hvad der fremgår af den gældende kommuneplan.
26. Vil projektet udgøre en hindring for fremtidig anvendelse af områdets råstoffer?			Nej	Projektet fremmer den fremtidige anvendelse af arealets råstoffer de næste 10 år indtil indvindingen ophører. Derefter skal arealet efterbehandles til jordbrugsmæssig drift, hvilket ikke vil hindre en eventuel indvinding af områdets råstoffer, hvis der skulle være en efterladt ressource efter endt gravning.

Sagsbehandler: Karoline Thode Kristensen
E-mail: *kak@rsyd.dk*
Dato: 6. februar 2026
Journal nr.: 24/43657

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
27. Vil projektet udgøre en hindring for fremtidig anvendelse af områdets grundvand?			Nej	Se punkt 21.
28. Indebærer projektet en mulig påvirkning af sårbare vådområder?			Nej	Ca. 80 m vest for det ansøgte projektareal ligger en §3 beskyttet sø. Alle aktiviteter relateret til projektets råstofindvinding foregår inden for det ansøgte projektareal ud over transporten ind og ud af graven. Der vil desuden ikke blive gravet under grundvandsspejlet, og eventuelle vådområder, der påvirkes af niveauet af det terrænnære grundvandsspejl, vil derfor ikke blive påvirket af råstofindvindingen. Der bliver ikke etableret nye dræn i forbindelse med projektet og der tages højde for, at eksisterende dræn til og fra vådområderne ikke bliver beskadiget. Der ledes derfor samme mængde vand væk fra området, som der oprindeligt gjorde, og sårbare vådområder bliver derfor ikke påvirket at råstofindvindingen.
29. Er projektet tænkt placeret indenfor kystnærhedszonen?			Nej	Projektarealet ligger ikke inden for kystnærhedszonen. Der er 7 km til den nærmeste kyststrækning.
30. Forudsætter projektet rydning af skov?			Nej	Der er ingen skov på det ansøgte projektareal, og projektet forudsætter derfor ikke rydning af skov.
31. Vil projektet være i strid med eller til hinder for etableringen af reservater eller naturparker?			Nej	Der er ingen planer om etablering af reservater eller naturparker inden for det ansøgte areal. Efter endt indvinding, skal der efterbehandles til jordbrugsmæssig drift, hvilket ikke vil hindre etableringen af et fremtidigt reservat eller naturpark.

Sagsbehandler: Karoline Thode Kristensen
E-mail: *kak@rsyd.dk*
Dato: 6. februar 2026
Journal nr.: 24/43657

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
32. Tænkes projektet placeret i Vadehavsområdet?			Nej	Projektarealet er placeret i Aabenraa Kommune. Ler fra råstofgraven skal bruges på teglværker i lokalområdet og Sønderborg kommune. Projektet tænkes derfor ikke placeret i Vadehavsområdet.
33. Kan projektet påvirke registrerede, beskyttede eller fredede områder nationalt?			Nej	Der er ingen fredede fortidsminder eller sten-eller jorddiger inden for projektarealet eller i umiddelbar nærhed af det ansøgt projektareal. Arealet er registreret under Områder for Særlige Drikkevandsinteresser (OSD), men der bliver ikke gravet under grundvandsspejlet og der vil ikke opstå en lokal sænkning af grundvandet i forbindelse med indvindingen. Arealet er ligeledes vedtaget som et værdifuldt landbrugsområde. Efter endt indvinding bliver arealet dog efterfølgende efterbehandlet til landbrug. Påvirkningen fra lerindvinding er desuden meget lokal, og regionen vurderer derfor, at projektet ikke kommer til at påvirke registrerede, beskyttede eller fredede områder nationalt.
34. Kan projektet påvirke registrerede, beskyttede eller fredede områder internationalt (Natura 2000)?			Nej	Det nærmeste Natura 2000-område ligger 2,3 km sydøst for det ansøgte projektareal. Dette område er registreret som N94, der hedder Rinkenæs Skov, Dyrehaven og Rode Skov og udgøres af Habitatområde H83 og fuglebeskyttelsesområder F68. Området har følgende udpegningsgrundlag fra N94 basisanalysen 2022-27:

Region Syddanmark

Sagsbehandler: Karoline Thode Kristensen
E-mail: *kak@rsyd.dk*
Dato: 6. februar 2026
Journal nr.: 24/43657

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 83

Naturtyper:	Lagune* (1150)	Kransnålalge-sø (3140)
	Næringsrig sø (3150)	Nedbrudt højmose (7120)
	Hængesæk (7140)	Kildevæld* (7220)
	Rigkær (7230)	Bøg på mor med kristtorn (9120)
	Bøg på muld (9130)	Ege-blandskov (9160)
	Skovbevokset tørvemose* (91D0)	Elle- og askeskov* (91E0)
Arter:	Sumpvindelsnegl (1016)	Stor vandsalamander (1166)

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlaget er gennemgået i 2018-22. Lagune (1150), Avneknippemose (7120), Bøg på mor med kristtorn (9120) og Skovbevokset tørvemose (91D0) er ikke tilstede i habitatområde 94. De nævnte naturtyper gennemgås derfor ikke yderligere.

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 68

Fugle:	Rørhøg (Y)	Hvepsevåge (Y)
	Isfugl (Y)	Rødrygget tornskade (Y)

Fugle, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl. Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

3,5 km fra projektarealet ligger Natura 2000-området, nr. 95 (Hostrup Sø, Assenholm Mose og Felsted Vestermark), der udgøres af habitatområde 84 fuglebeskyttelsesområde 58. Området har følgende udpegningsgrundlag fra N95 basisanalysen 2022-27:

Sagsbehandler: Karoline Thode Kristensen
E-mail: *kak@rsyd.dk*
Dato: 6. februar 2026
Journal nr.: 24/43657

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 84

Naturtyper:	Søbred med småurter (3130)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Kalkoverdrev* (6210)
	Surt overdrev* (6230)	Tidvis våd eng (6410)
	Højmose* (7110)	Nedbrudt højmose (7120)
	Hængesæk (7140)	Tørvelavning (7150)
	Bøg på mor (9110)	Bøg på mor med kristtorn (9120)
	Bøg på muld (9130)	Ege-blandskov (9160)
	Stilkege-krat (9190)	Skovbevokset tørvemose* (91D0)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
Arter:	Stor vandsalamander (1166)	Odder (1355)
	Damflagermus (1318)	

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlaget er gennemgået i 2018-22. Søbred med småurter (3130) er ikke tilstede i habitatområde 84. Den nævnte naturtype gennemgås derfor ikke yderligere.

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 58

Fugle:	Rørdrum (Y)	Havørn (Y)
	Rørhøg (Y)	Trane (Y)
	Tinksmed (Y)	Stor hornugle (Y)
	Mosehornugle (Y)	Sortspætte (Y)
	Rødrygget tornskade (Y)	

Fugle, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl. Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlaget er gennemgået i 2018-22. Havørn, Rørhøg, Tinksmed og Mosehornugle er ikke tilstede i fuglebeskyttelsesområde 58. De nævnte fugle gennemgås derfor ikke yderligere.

Miljøpåvirkninger som følge af lerindvinding er forholdsvist lokale. Støj, støv og emissioner af kvælstofoxider kan påvirke de nære omgivelser til projektarealet, og vil derfor ikke påvirke de nærmeste Natura 2000-

Sagsbehandler: Karoline Thode Kristensen
E-mail: *kak@rsyd.dk*
Dato: 6. februar 2026
Journal nr.: 24/43657

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				områder. Dette skyldes både afstanden til områderne samt projektets karakter, hvor der kun vil benyttes en enkelt maskine til indvinding ad gangen, og materialet forarbejdes ikke på projektarealet. Desuden foregår indvindingen udelukkende over grundvandsspejlet. Arterne og naturtyperne på udpegningsgrundlaget er ikke observeret i nærheden af projektarealet. Udpegningsgrundlaget for det nærmeste fuglebeskyttelsesområde (F68) inkluderer arterne Hvepsevåge, Rørhøg, Isfugl og Rødrygget tornskade. Projektarealet vurderes ikke at være et muligt yngle- og rasteområde for arterne. Rørhøgen foretrækker vådområder med rørskov, mens isfuglen foretrækker samme slags områder med krat eller skov som opland. Hvepsevågens foretrukne yngle- og rasteområde er i gamle løvskove. Rødrygget tornskade foretrækker åbne områder med enkeltstående vegetation. Den sidstnævnte fugleart kan derfor godt findes i projektområdets nærhed, men da projektet ikke inkluderer fældning af træer og støjpåvirkningen kun er meget lokal inden for en kort tidsperiode, vurderes det, at projektet ikke vil påvirke fuglearten. I det nærmeste habitatområde (H83) inkluderer udpegningsgrundlaget Sumpvindelsnegl og Stor Vandsalamander. Projektarealet er benyttet som landbrugsareal og anses ikke som egnet yngle- eller rasteområde for disse arter, da de primært foretrækker fugtige områder i nærheden af skov. På grund af afstanden til Natura 2000-områderne samt karakteren af råstofindvindingen, vurderer regionen, at råstofindvindingen ikke vil påvirke Natura 2000-områderne eller udpegningsgrundlaget.
35. Forventes området at rumme beskyttede arter efter bilag IV?			Nej	Der er ingen observationer af bilag IV-arter inden for det ansøgte projektareal.

Sagsbehandler: Karoline Thode Kristensen
E-mail: *kak@rsyd.dk*
Dato: 6. februar 2026
Journal nr.: 24/43657

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				For at undersøge forekomsten af bilag IV-arter, som vi forventer at se i projektarealets nærhed, er der foretaget opslag på Naturbasen.dk, Arter.dk og Danmarks Miljøportal samt "Opdatering af: Håndbog om dyrearter på Habitatdirektivets bilag IV". På baggrund af arternes kendte udbredelse, forventer vi, at følgende bilag IV arter sandsynligvis kan forekomme i projektarealets nærhed: - Stor Vandsalamander - Sydflagermus - Odder - Troldflagermus Både Sydflagermus, Odder og Troldflagermus er dog observeret længere end 3 km fra det ansøgte projekt. *Stor Vandsalamander* Stor Vandsalamander er observeret omkring 800 meter fra det ansøgte projektareal. Denne art befinder sig som oftest ved vandhuller, hvor de yngler. Levesteder og rasteområder på land er typisk tæt på vandhullet men med gode skjulesteder. De foretrukne rasteområder på land er især i skovområder eller levende hegn. De fleste individer opsøger levesteder inden for få hundrede meter af et vandhul, og kun få individer vandrer op mod 1 km. Det bedst egnede levested i nærheden af projektarealet er den §3-beskyttede sø 80 meter vest for arealet. Dette vandhul er dog forholdsvist langt fra et skovområde eller lignende, der ville egne sig som rasteområde. Da lerindvindingen kun vil foregå 1 meter under terræn, over grundvandsspejlet, og da der skal efterbehandles til jordbrugsmæssig drift efterfølgende, vil der ikke opstå eller blive efterladt et område, der ville egne sig som levested for arten. Det er derfor forventeligt, at arten vil være stedfast i forhold til dens nuværende levested.

Sagsbehandler: Karoline Thode Kristensen
E-mail: *kak@rsyd.dk*
Dato: 6. februar 2026
Journal nr.: 24/43657

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				Regionen vurder derfor, at projektet ikke vil forventes at påvirke Stor vandsalamander. *Odder* Odderen er observeret 3,2 km fra det ansøgte projektareal. Artens foretrukne levested er uforstyrrede vandløb og søer med omkringliggende vegetation, der benyttes som yngle- og rasteområder. Det vurderes, at projektet ikke vil påvirke odderens yngle- og rasteområder, da der ikke er egnede levesteder i umiddelbar nærhed af projektarealet. *Sydflagermus* Denne art er observeret ca. 3,2 km fra det ansøgte projektareal. De opholder sig oftest i bygninger, som parcelhuse, om sommeren, og går i vinterdvale i huse på frostfri steder. De jager oftest langs trærækker. Da projektet ikke inkluderer nedrivning af bygninger eller træer og har en kort driftstid hvert år i sommerperioden, vurderer regionen, at projektet ikke vil påvirke yngle-og rasteområder for arten. *Troldflagermus* Denne art er observeret ca. 3,2 km fra det ansøgte projektareal. De lever typisk i nærheden af træer og skovlysninger. Yngle- og rasteområder er træer og gamle spættehuller, men er også fundet i huse. Da projektet ikke inkluderer nedrivning af træer og har en kort driftstid hvert år i sommerperioden, vurderer regionen, at projektet ikke vil påvirke yngle- og rasteområder for arten.
36. Forventes området at rumme danske rødlistearter?				Der er ikke registreret fund af rødlistede arter inden for eller i umiddelbar nærhed af projektarealet. Ifølge Arter.dk og naturbasen, er de nærmeste rødlistede arter observeret ca. 1,1 km mod syd og sydøst: - Rød Glente

Sagsbehandler: Karoline Thode Kristensen
E-mail: *kak@rsyd.dk*
Dato: 6. februar 2026
Journal nr.: 24/43657

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				- Agerhøne - Hedehøg - Sanglærke - Butsnudet frø - Lærkefalk Råstofindvindingen forventes ikke at påvirke de rødlistede fuglearter, da de forventes at opholde sig i skovområdet og Natura 2000-området syd og sydøst for projektarealet. Det samme gælder for den butsnudede frø, der primært holder til ved moser, vandhuller, og fugtige steder i skoven. I dette tilfælde, er arten observeret 1,5 km fra det ansøgte projektareal. Da projektet ikke inkluderer fældning af skov, vurderer regionen, at indvindingen ikke vil påvirke mulige yngle- og rasteområder for de rødlistede fuglearter. I forbindelse med den butsnudede frø, efterbehandles projektarealet ikke til et område, der vil være et egnet levested for arten. Da området før indvindingen bruges til landbrugsmæssig drift, vil det nærmest egnede levested være den beskyttede sø ved siden af projektarealet. Ifølge Arter.dk er arten dog oftest observeret i Grøngrøft Skov og det nærmeste Natura 2000-område (N94). Regionen vurderer derfor, at den butsnudede frø forventeligt vil holde sig disse områder, der allerede er velegnede levesteder.
37. Kan projektet påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer for overfladevand allerede er overskredet?			Nej	Der er ingen målsatte vandløb, søer eller kystvande inden for det ansøgte projektareal eller i umiddelbar nærhed af arealet. Da der ikke udledes vand i forbindelse med råstofindvindingen og der ikke er målsatte vandløb eller søer i nærheden, vurderes det, at projektet ikke vil påvirke overfladevand, hvor der er fastsatte miljøkvalitetsnormer.

Sagsbehandler: Karoline Thode Kristensen
E-mail: *kak@rsyd.dk*
Dato: 6. februar 2026
Journal nr.: 24/43657

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
38. Kan projektet påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer for grundvand allerede er overskredet?			Nej	Der er en terrænnær grundvandsforekomst under projektarealet (DK401_dkmj_1084_ks) med god kvantitativ og kemisk tilstand, som de er målsat til. Der er desuden to dybe grundvandsforekomster (DK111_dkmj_816_ps og DK401_dkmj_965_ks) med god kvantitativ og kemisk tilstand, som de også er målsat til. Da der ikke indvindes under grundvandsspejlet, vurderes det, at projektet ikke vil påvirke grundvand, hvor der er fastsatte miljøkvalitetsnormer.
39. Kan projektet påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer for naturområder allerede er overskredet?			Nej	Der er ikke vedtaget miljøkvalitetsnormer for det ansøgte areal. Arealet er dyrket landbrugsjord i det åbne land. Påvirkningen af andre naturområder med fastsatte miljøkvalitetsnormer i projektarealets nærhed som fx Natura 2000 områder er allerede blevet vurderet, se punkt 34.
40. Kan projektet påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer for boligområder (støj/lys og luft) allerede er overskredet?			Nej	Projektarealet ligger i det åbne land og er ikke i nærheden af boligområder med fastsatte miljøkvalitetsnormer. Det nærmeste boligområde er Tumbøl, der ligger 1,8 km fra projektarealet. En mindre landsby, Tråsbøl, ligger 700 meter fra det ansøgte projektareal.
41. Tænkes projektet etableret i et tæt befolket område?			Nej	Projektarealet ligger i det åbne land. Det nærmeste tætbefolkede områder Felsted, der ligger 2,8 km fra det ansøgte projektareal.
42. Kan projektet påvirke historiske landskabstræk?			Nej	Da der kun vil indvindes 1 meter under terræn, vurderes det, at landskabstrækkene generelt ikke vil blive påvirket væsentligt.

Sagsbehandler: Karoline Thode Kristensen
E-mail: *kak@rsyd.dk*
Dato: 6. februar 2026
Journal nr.: 24/43657

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				Efter endt indvinding vil arealet blive efterbehandlet til landbrugsmæssig drift, hvorefter landskabet vil fremstå som før indvindingen med de oprindelige landskabstræk.
43. Kan projektet påvirke kulturelle landskabstræk?			Nej	Der er ikke registreret beskyttede sten- eller jorddiger inden for det ansøgte projektareal eller i umiddelbar nærhed af projektarealet. Se punkt 42.
44. Kan projektet påvirke arkæologiske værdier/landskabstræk?			Nej	Der er ikke registreret fredede fortidsminder inden for en radius af 300 meter fra det ansøgte projektareal.
45. Kan projektet påvirke æstetiske landskabstræk?			Nej	Arealet er ikke udlagt som bevaringsværdigt landskab i kommuneplanen. Se punkt 42.
46. Kan projektet påvirke geologiske landskabstræk?			Nej	Da der kun indvindes 1 meter under terræn, vil de underliggende geologiske lag ikke blive påvirket af indvindingen. Det ansøgte projektareal ligger ikke inden for Nationalt Geologisk Interesseområde og er ikke udlagt som område med specifik geologisk bevaringsværdi i kommuneplanen.

Arten og kendetegn ved den potentielle indvirkning på miljøet

47. Den forventede miljøpåvirknings geografiske udstrækning i areal	Det ansøgte projektareal er på 2,2 ha.

Sagsbehandler: Karoline Thode Kristensen
E-mail: *kak@rsyd.dk*
Dato: 6. februar 2026
Journal nr.: 24/43657

	I driftsperioden vil nærområdet blive påvirket af støj fra indvindingen, samt transporten af råstofferne til og fra råstofgraven. Det forventes ikke, at nærområdet vil påvirkes af andre faktorer, og påvirkningen vil ikke være væsentlig pga. projektets karakter.
48. Omfanget af personer der forventes berørt af miljøpåvirkningen	Inden for 200 meter ligger 2 ejendomme. Denne nærmeste bolig ligger ca. 25 meter fra det ansøgte projektareal. Miljøpåvirkningen af de nærmeste naboer vil primært bestå af støj fra transporten af råstoffer til og fra råstofgraven. Ansøger har oplyst, at der vil etableres en støjvold mod den nærmest nabo. Derudover graves der udelukkende i dagtimerne fra kl. 07:00 til kl. 17:00 og kun i 40-45 dage i sommerperioden.

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
49. Er området, hvor anlægget tænkes placeret, sårbar overfor den forventede miljøpåvirkning?			Nej	Det ansøgte projektareal ligger omkranset af områder, der benyttes til jordbrugsmæssig drift i det åbne land. Regionen vurderer, at den forventede påvirkning ikke vil være af væsentlig karakter, da der kun vil være indvindingsdrift 40-45 dage om året. Der efterbehandles efterfølgende til jordbrugsmæssig drift som de omkringliggende områder. Når arealet er efterbehandlet, vil det være terrænændringen på 1 meter, der er miljøpåvirkningen af projektet.
50. Forventes miljøpåvirkningerne at kunne være væsentlige enkeltvis?			Nej	Miljøpåvirkningerne forventes ikke at være væsentlige samlet eller enkeltvist. Indvindingsperioderne er korte, der indvindes kun i dagtimerne, der er et begrænset antal maskiner på projektarealet ad gangen og der indvindes kun over grundvandsspejlet.

Sagsbehandler: Karoline Thode Kristensen
E-mail: *kak@rsyd.dk*
Dato: 6. februar 2026
Journal nr.: 24/43657

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				Baseret på projektets karakter, vurderes det, at vi ikke forventer væsentlige miljøpåvirkninger i forbindelse med projektet, hverken enkeltvist eller samlet.
51. Forventes miljøpåvirkningerne at kunne være væsentlige samlet?			Nej	Se punkt 48 og 50.
52. Vil den forventede miljøpåvirkning række ud over kommunen?			Nej	Den nærmeste kommunegrænse er 3,5 km fra det ansøgte projektareal. Det kan ikke udelukkes, at transporten af råstoffer krydser kommunegrænser, da råstoffer leveres til de områder, hvor der er behov for dem. Ansøger har oplyst, at råstofferne skal bruges på teglværket nær Nybøl nor og Egernsund, hvilket ligger i Sønderborg kommune. Dette vil dog kun være miljøpåvirkninger i forbindelse med transporten af råstoffer. Selve driften i råstofgraven vil resultere i lokale miljøpåvirkninger. Regionen vurderer derfor, at den forventede miljøpåvirkning, der rækker ud over kommunen, ikke vil være af væsentlig betydning.
53. Vil den forventede miljøpåvirkning berøre nabolande?			Nej	Se punkt 52. Det nærmeste naboland, Tyskland, ligger 17 km fra det ansøgte projektareal. Da råstofferne skal bruges på teglværket i Sønderborg kommune, er det usandsynligt, at miljøpåvirkningen vil berøre nabolande.

Sagsbehandler: Karoline Thode Kristensen
E-mail: *kak@rsyd.dk*
Dato: 6. februar 2026
Journal nr.: 24/43657

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
54. Må den samlede miljøpåvirkning betegnes som kompleks			Nej	Den samlede miljøpåvirkning betegnes ikke som kompleks. Det konkrete projekt medfører velkendte påvirkninger, som er almindelige ved denne type af projekter.
55. Er der stor sandsynlighed for miljøpåvirkningen?	Ja			Miljøpåvirkningen i form af ændringer i landskabet, samt støj og evt. støv fra maskinerne vil med stor sandsynlighed påvirke miljøet. På baggrund af projektets karakter, er denne miljøpåvirkning dog ikke væsentlig.
56. Er påvirkningen af miljøet varig?	Ja			Projektet vil påvirke landskabet varigt i form af terrænændringen på 1 meter, og miljøpåvirkningen vurderes derfor ikke til at være væsentlig. Miljøpåvirkningen relateret til driften af råstofindvindingen ophører, når arealet er efterbehandlet.
57. Er påvirkningen af miljøet hyppig?			Nej	Der indvindes kun i korte perioder af i alt 40-45 dage om året i sommerhalvåret. Det forventes, at indvinding kan afsluttes efter 2 sæsoner pga. størrelsen af arealet. Påvirkningen af miljøet vurderes derfor ikke at være hyppig.
58. Er påvirkningen af miljøet irreversibel?	Ja			Projektet resulterer i en terrænændring på 1 meter, som er irreversibel. Der vil derfor ikke ske en 100 % genskabelse af det oprindelige landskab.

Sagsbehandler: Karoline Thode Kristensen
E-mail: *kak@rsyd.dk*
Dato: 6. februar 2026
Journal nr.: 24/43657

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
59. Er der andre kumulative forhold?	Ja			Der er søgt om indvinding af rødbrændende ler på en nærliggende matr.nr. 306 Tråsbøl, Felsted på den modsatte side af Hovbjergvej. Denne ansøgning inkluderer udelukkende drift i dagtimerne med samme begrænsede antal maskiner i råstofgraven som ved dette projekt. Der vil derfor kun forekomme samtidig drift i begrænsede perioder om sommeren, og påvirkningen vurderes derfor ikke at være væsentlig.
60. Er det, jf. ansøgningen, muligt at begrænse indvirkningerne?	Ja			Ansøger har oplyst, at der i tilfælde af støvgener vil blive vandet. Indvirkningerne begrænses yderligere ved driften, der udelukkende sker i dagtimerne og begrænset til sommerperioden. Der vil derudover etableres en støjvold mod den nærmeste nabo i tilfælde af støjgener.

Konklusion

Kriterium	Ja	Nej	Bemærkninger
61. Giver resultatet af screeningen anledning til at antage, at det ansøgte projekt vil kunne påvirke miljøet væsentligt, således at der skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport?		Nej	Råstofindvindingen på projektarealet (2,2 ha) vil ikke medføre en væsentlig påvirkning af beskyttede naturområder, grundvand, eller landskabelige forhold. Miljøpåvirkningen vil bestå af støj fra indvinding og transport i dagtimerne i perioder på i alt 40-45 dage om sommeren.

Sagsbehandler: Karoline Thode Kristensen
E-mail: *kak@rsyd.dk*
Dato: 6. februar 2026
Journal nr.: 24/43657

Kriterium	Ja	Nej	Bemærkninger
			I tilfælde af støjgener, vil der etableres en støjvold mod nærmeste nabo, og regionen vurderer at med det begrænsede antal maskiner på arealet ad gangen, vil påvirkningen kunne overholde de vejledende støjgrænser for naboerne i det åbne land. Det er regionens vurdering, at resultatet af screeningen af det ansøgte projekt ikke giver anledning til at antage, at det ansøgte projekt vil kunne påvirke miljøet væsentligt. Der skal derfor ikke udarbejdes en miljøkonsekvensrapport, da projektet hverken i sig selv eller i kumulation med andre projekter eller vedtagne planer, antages at få nogen væsentlig påvirkning af miljøet.

Dato: 6. februar 2026 Sagsbehandler: Karoline Thode Kristensen